

Digitized by the Internet Archive
in 2016

<https://archive.org/details/hadrianiivniimed00juni>

HADRIANI

IVNII MEDICI

EMBLEMATA,

AD

D. ARNOLDVM COBELIVM.

EIVSDEM

AENIGMATVM LIBELLVS,

AD

D. ARNOLDVM ROSENBERGVM.

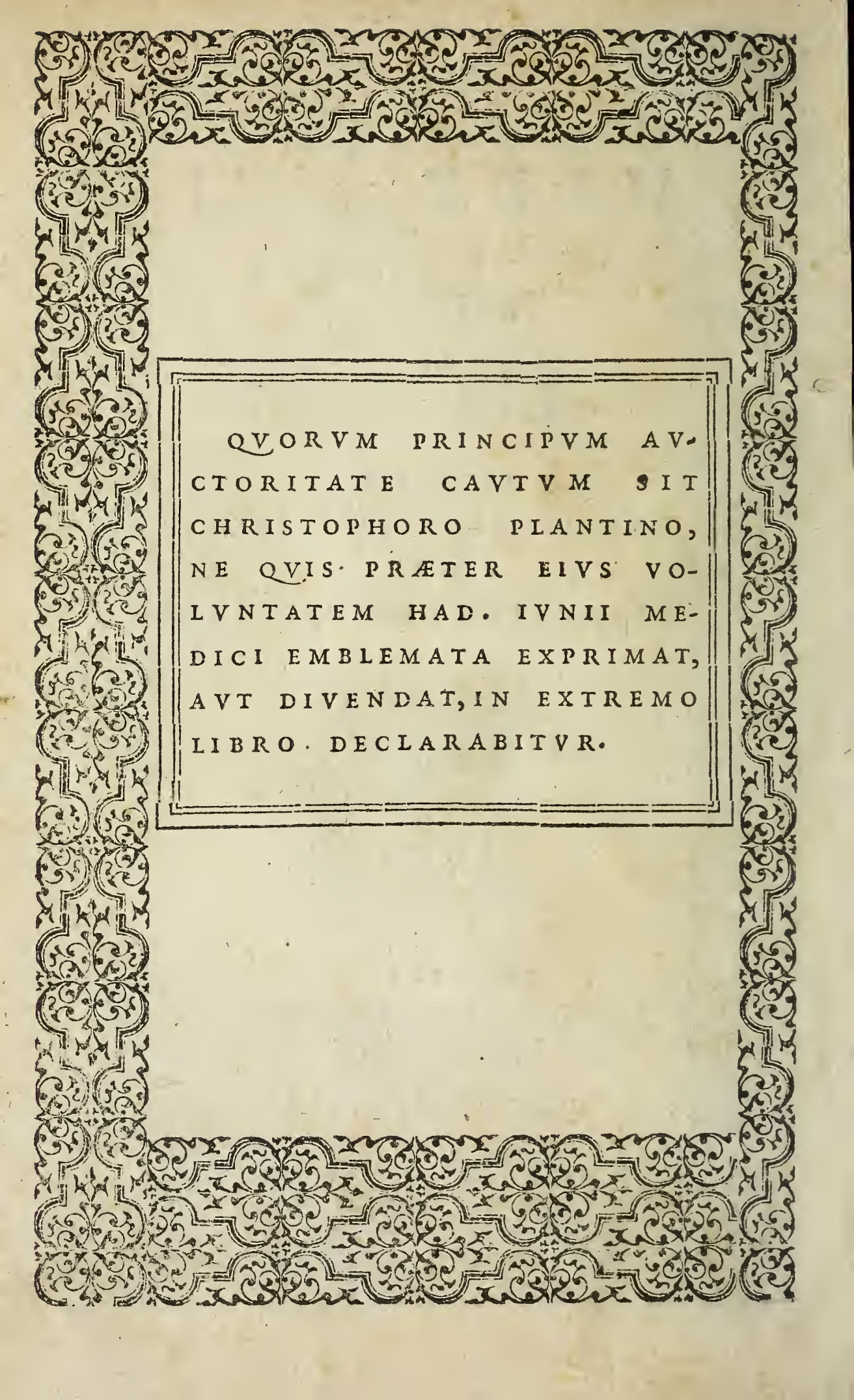

ANTVERPIÆ,

Ex officina Christophori Plantini.

M. D. LXV.

CVM PRIVILEGIO.

QVORVM PRINCIPVM AV-
CTORITATE CAVTVM SIT
CHRISTOPHORO PLANTINO,
NE QVIS PRÆTER EIVS VO-
LVNTATEM HAD. IVNII ME-
DICI EMBLEMATA EXPRIMAT,
AVT DIVENDAT, IN EXTREMO
LIBRO. DECLARABITVR.

CLARISSIMO SPLENDI-
DISSIMO Q. VIRO ARNOLDO
COBELIO, QVÆSTORI ÆRARIO
HOLLANDIÆ MERITISSIMO
HADR. IVNIUS MEDICVS.

ANVARI I Calendas
anni auspices largiendis
strenis sacrauit antiqui-
tas. atque ea consuetudo
iam inde à Tatio Sabino-
rum Rege in posteritatem transmissa
est: quem verbenas felicitis arboris ex
luco Streniæ, noui anni auspices, pri-
mū accepisse auctor est Symmachus,
argumento indubitato viris strenuis
eas conuenire, atque ob virtutem de-
beri. Decreueram itaque veterum fa-
ctū imitator non otiosus affectari, or-
natiss. Cobeli, ac dedicato tibi, missoq;
strenæ vice libello Emblematum Ca-
lendas

lendas præuerrere, sed voluntatē eam
sedulitas quædam sibi instans nec ferè
vnquam sibi satisfaciens abruptit: eam
tamen occasionem elapsam eo minùs
iniquè patior, quo libri moles magis
excreuerit, quo Emblematurū numerus
sit auctior, hoc est, quo largior vsura
fenori accesserit. Bonæ fidei cōtractus
rescindi nequit, cōperendinari potest,
habita fenoris ratione. Itaque seriùs
ad te xenij loco proficiscentem libel-
lum, ex corollarij superpondio nihilo
deteriorē putabis. Neque verò ex pro-
lixitate captare fauoris auram studui,
quando vnumquodque Emblemata li-
belli materia futurum fuerit, si com-
pendio operosam verborum struem
prætulissem; ac nisi tam posse occupa-
to tibi displicere prolixitatem cogital-
sem, quàm mihi aut desideratibus aliis
est grata. Nimirum malui eundem
mihi linguæ modum, qui est ingenij,
qui

qui est fortunæ. Scripsi autem plura, quàm iniunxeras, vt delectũ instituere tibi sit integrũ, itidem vt fit in lustratione exercitus, vbi triariis & veteranis primus habetur locus, capitecensis & gregariis numero summotis. Plusculum operæ positũ est cũ in reddenda symbolorũ ratione, quæ obscurior paulo est, eo quòd breuitatem captanti, singulis versuũ quadrigis, & picturæ typum & symboli rationem includere necessum fuerit, tum in explicando picturæ apparatu, vt ne pictor, quia locis disiungimur, quidquam hinc desideraret. Adde quod impensius & de industria satagi, varietate metrorum condire opus, vt vniformis lectionis fastidium hac parte leuaretur. Vale feliciter & nos ama. Harlema sub Idus Ianuarias.

IO. SAMBUCVS HADR.

IVNIO SVO. S.

ACCERI tua Emblemata; de quibus etsi tu nimium modestè sentis, aliud tamen fore publicum iudicium videbis: nam & sana, & varia, elegantiaq; sunt, & facilè auctorem, officinamque testabuntur. Quòd verò mea tantopere expetis, ante Aprilem ob sculptoris & pictorum moram vix apparebunt: quæ si videris, minuetur desiderium legendi ea, & verè τῶν κοπρίων ἐκβλητότερα dices. Tu verò tandem nobis Sudam restitutum, epithetorum Græcorum explicationes, Nonium, & alia extrudas: nec, quasi nondum absolueris, otium differèdo quæras; teque ad alia accingas; vt, quando Erasmus vestrum ingenio æquare cœpisti, numero quoque lucubrationum inferiorne sis: dumque ætas, viresque permittunt, τὴν τῆ χρόνε συνέχειαν συναφεία quadam καὶ εἰρημῶ velut librorū, qui nisi eruditi esse nequeunt, posteris repræsentes. Vale, & Sambucū amare pergito, sed minùs laudato: quis enim, quàm ego, me nouit meliùs? Antuerpiæ, I I I I. Idus Februarij. Anno M. D. LXIII.

Repre-

Reprehendere proclive: & animum
apertum esse debere.

*Nocte satus genitore orb^o, sum nomine Momus,
Dente Theonino singula rodo lubens:
Fingi hominem caussor clathrato pectore; apertis
Sensibus occultum ut nil specus ille tegat.*

A. 4

Rabu-

Rabularum odium.

*Grunnitum suis immundi cane peius & angue
 Indus Elephas invisum habet.
 Obstreperos rabulas, qui litibus omnia miscent,
 Odisse par est Principem.*

Gloria

EMBLEMA III.

• 9

Gloria immortalis labore parta.

Ad reuerendiss. Cardinal. Granuellanum Ant. Perrenotum.

*Tortilis, & caudam ore tenens hic termite lauri
Ambitur anguis, & lignonem circuit.*

*Gloria continuos nunquam moritura labores
Sequitur, virens que in ore vivit perpetim.*

A 5

Impu-

Impunitas ferociae parens.

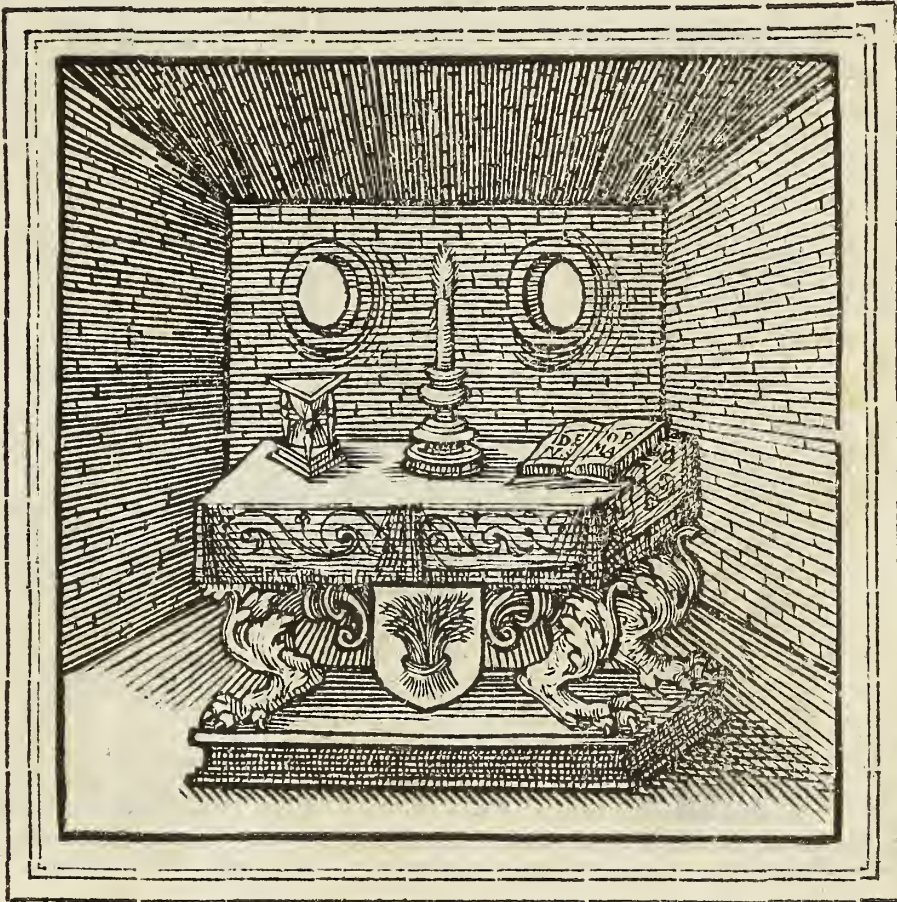

*Insultant pauida hic natio musculi
 Clausis muscipula carcere felibus.
 Sublat' que metu fortè periculi
 Crescit tunc animus degeneri insolens.*

Vita

Vita mortalium vigilia.

Ad D. Viglium Zuichemum Praesidem.

*Inuigilare libris, studio metirier horas,
 Pars vita est princeps: otia vita fugit.
 Fama vehit vigiles, sepelit' que obliuio inertes:
 Hoc liber explicitus, clepsidra, lychnus habet.*

Ex

Ex pace rerum opulentia.

*Aureolum dextra gestat Pax Attica Plutum,
 Laeva tenet cornu plenum ubere copia.
 Gliscit opum satias, & rerum copia leta,
 Pax ubi Marte triumphato viget aurea.*

Quod

Quod in te est, prome.

*Ad clariss. virum Ioachimum Hopperum
Consil. Reg.*

*Rimaris tundendo sinus tibi pectoris altos,
Et vitam Soboli das Pelecane tua.
Perscrutare animū, quare in te quod latet intus:
Ingenij in lucem semina prode tui.*

Calum-

Calumniā dira pestis.

*Hic radio latifero tacta, velut sidere, Pastinaca,
 Exiit celsa pirus decidua luxuriam comarū.
 Haud aliter vipereo vaniloquus dēte calūniator
 Attalicas vertere opes, cōditionēq; potest superbā.
 Inui-*

Inuidia integritatis assecla.

*Ad Cornelium Susium Hollandiae
Præsidem.*

*Palma caput tollit celo ardua, cuius ad ima
Rana loquax, stabulantur & hydri.
Oppugnāt proceres, quorū via consona recto est,
Degeneres, atque inuida lingua.*

Deside-

Desiderium spe vacuum.

*Cervina potitur rabidus Leo: suspicit catellus,
 Captat' que rictu prædam inops opimam.
 Sic hereditatis aliena vorantibus, sed ore
 Sicco, evenit, quos funeris trahit spes.*

Impro-

Improbè Deum fatigamus, votis vt
nostris seruiat.

Ad Splinterum ab Hargen Eq. aur.

*Latoiden Cadmea Tyros deuinxerat auro:
Gradium tenuit compede Sparta grauem:
Præpete priuarunt penna Victoriam Athene,
Quisque suis votis cogit adesse Deum.*

Vxorix̄ dotes.

*Illaqueata sedet pedicis, pudibunda' que velat
 Vultum Venus Spartana flammeo.
 Uxorem castus pudor, & constantia amoris,
 Custodia & sui laris decet.*

Pru-

Prudentia cum robore coniuncta.

*Ad clariss. virum Philippum Cobe-
lium Regium Consil.*

*Viribus Cyllenius integris stat
Iunctus cum senio graui.
Robur inuictum est, sapientia si
Firmes: qua sine, concidet.*

Principum opes, plebis adminicula.

*Pyramides Phariūm monumēta perennia Regū,
Errātibus circūligat hedera sequax brachus.
Regum opibus firmis plebs sustentatur egena:
Mentiq; constans firmitas viret perenniter.*

Seipsum

Seipsum vincere, palmarium.
Ad Arnoldum Sasbotum Senatorem.

*Pampineis cristatus Epops, vide, ut ager ab unis,
 Munit adianti se virente ramulo.
 Se Sophia monitis mens, serua affectibus, armat:
 Temeti que vires frangit abstinentia.*

Cuncta complecti velle, stultum.

ET TUTTO ABBRACCIO
ET NULLA STRINGO

*Ventosas pueri bullas per inane volantes
Prendere dum satagunt, opera exit inanis.
Qui varia attrectat studia, aut venatur honores
Ambiguos, pueris mihi stultior ille est.*

Coër-

Coërcenda & extirpanda impietas.
Ad D. Iacobum Susium virum doctiss.

*Hostis colubris ales insidet scepro,
 Substrata quod Niloi equi premit terga.
 Domat superbos, impios' que proculcat
 Sceptrum aequitatis, noxios' que consumit.*

Audito multa, loquitor pauca.

*Aure concipit, parit
Mustela foetum postea in lucem ore.
Aure dicta concipe,
Diu at recocta parcius prome ore.*

Proui-

Prouidentia.

*Ad Iacobum Endium reipub. Holl.
caussarum vindicem.*

*Quò sacer excurret Nilus in arua,
Præscijs, alluue libera ponit
Oua, monens meritò nos Crocodilus
Qua fata immineant antè videre.*

B 5

Exiguo

Exiguo contentus, potiora sperans.

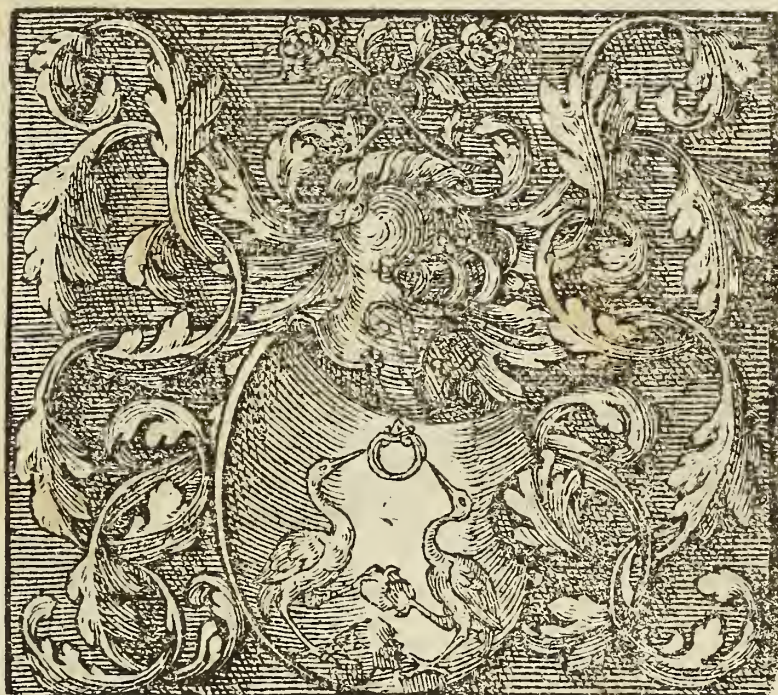

*Libat rauca rosas cicada hianteis,
 Clausas præterit vsui futuras.
 Prasenti fruitur, suo beatus;
 Et fatis melioribus parat se.*

Eru-

Eruditionis decor concordia, merces gloria.

*Ad doctissimum Ioannem Sambucum
Pannonium.*

*Cor pedibus iunctis, rostris concordibus aurum
Naupliadae prendunt, munera sancta, grues.
Gloria debetur studiis, atque asseda merces,
Concordes' que animos candor ubique decet.*

Adula-

Adulator saluti reip. grauis.

*Ut Leo, quem caci vis lancinat effera morbi,
Sentit opem, si Simium edat, citam:
Palponem & dirum sycophantam qui eiicit aula,
Rex viru regnum vacuat graui.*

Diuina

Diuina scrutari, temerarium.

Ad Cornelium Musium Delphum.

*Immatura sitim Pharia arcet Palma, eadem
Sensus praecepit, & linguam matura ligat.
Scrutans celsa Dei mysteria, lingua, animo
Haeret; at ille sapit qui vestibulum haud superat.*

Virgi-

Virginem pudicitiae, matronam
domus fatagere.

*Cernuus armifera præbet Draco colla Minervæ:
Domiportam at exierit Venus testudinem.
Virgo sui fatagit decoris bene prouida: at uxor
Frugi silet, nec limen excedit domus.*

Medici

Medici Icon.

*Ad Martinum Aedituum Medicum
insignem.*

*Sceptriger, & lauro, baculo'q. instructus acerno,
Quid Draco, quid Gallus vult sibi, quid'ue
Canis?*

*Imperat hic agris, operosa' que arte medetur,
Sedulus, & fidus, dignus honore, vigil.*

Fortu-

Fortunæ instabilitas.

*Stare loco nescit certo Sors lubrica, sedes
 Querere docta novas.
 Hinc pedibus mutilam, & subnixã remige pēna
 Smyrna Deam posuit.*

Sermo

Sermo de Deo apertus, mens sit occulta.
Ad Iohannem Becanum Medicum clarissimū.

*Persea fert linguæ similes, sacra Isidi, frondes:
 Typum' que cordis poma turgida exprimunt.
 Sermo, index animi, de numine sentit aperte;
 Cor cæco operculo intus arcanum tegit.*

Principis calamitas, priuatorum dissimilis.

*Stat vidua quercus lato honore frondium,
 Quas rapido Boreas decussit asper turbine.
 Princeps autum, seu cui resixerit
 Imperium Nemesis, tuetur is gentis decus.*

Sacer-

Sacerdos castus & animi liber.

Ad Matthiam Herium.

*Quid fugitas hederã manib. cõtingere Flamen?
Solidum quid annulum atque nodosum fugis?
Illaqueatricem Venerem vitato sacerdos;
Sis liber animi, nec mali tibi conscius.*

Sero detrectat onus, qui subit.

*Iugo repanda colla seruili effere
 Exuere molliter paras taure irrita.
 Sero recusat, qui capeffit, iugum,
 Connubiumque, munera & ciuilia.*

Idem

Idem salutis & exitij fons.

Ad Antonium Hofflach Aduocatum.

*Nos necat elleborus; capris adipē auget, aui que:
Idem ignis fomes, & populator opum est.
In fontem & fontem facundia præstat eundem:
Nunc est exitium, nunc medicina salus.*

Celeritatem mora, & hæc illam
vicissim temperet.

*Quid scamno reses, obtendis testudinẽ & alas?
Humũ hinc premis vestigio, calce hinc calum
appetis?*

*Temperiem cũctis adhibe, remoram iniice; si sis
Celer nimis, velocitate tempera moram.*

Boni

Boni adulterium.

Ad Ioannem Zurenium Harlem.

*Funesto Arachnen flos idem succo replet,
 Api que mella sufficit liquentia.
 Concordia litis' que idem dictum est parens:
 Scriptura pravis sica, fit scutum bonis.*

C 4

Vinum

Vinum ingenij fomes.

*Vuiferum Bromiũ, volucrem sed prapete penna,
 Quid tacitæ posuistis Amyclæ?
 Tollit humo ingeniũ Bacchus, mentẽ erigit altã,
 Pegaseã' que velut vehit ala.*

Quare

Quære adolescens, vtere senex.

Ad Andream Osteruicum Splinteri filium.

*Hinc dum viget, duro labore exercitus,
 Ephebus, hinc senex beato Copia
 Cornu fruens, opum & dapis leta satur;
 Iuuenem parare commonent, uti senem.*

Veneris potentia.

*Quid Cytheræa polū fers vertice? vis mea scādit
 Cælum, & Ioui dat iura. quid papavera?
 Sopia corda hominū quāuis fera. roscida quorsum
 Mala: illices esse has voluptates puta.*

Virtus

Virtus difficilis, sed fructuosa.

*Ad clariss. Hieronymum Tennerum, Regis
Daniae Cancellarium.*

*Pomum insigne geris Cybeles, dura cute opertū,
In torulis dulces cui stabulant nuclei.
Ardua vallatur duris sapientia scrupis;
Dulcibus ast eadem fructibus illa scatet.*

Femina

Femina improba.

*Cum ruit in venerè, blanditur Echidna marito,
 Mox satura insertum præscidit ore caput.
 Improba palpatur, tentigine feruida coniunx;
 Continuo letum poscit anhela viri.*

Malo

Malo oppressus, deterius formidat.

*Clathrata cauea macerie clusa columbula
Incuruis aquila permetuit carpier unguibus.
Formidat grauius sollicita mente periculum
Afflictus: capiti is rite suo consulit & rei.*

Amoris

Amoris ignis perpetuus.

*Hinc tadam ut suus ignis edat teretem, vide
Illinc ut rapido male liquitur à rogo.
Visa tabet amans miser igne puellula:
Absens tabifico haud minùs ulcere carpitur.*

Lin-

Linguam compescito.

*Pigram quid alium comprimis caua manu,
 Quid vda labra, quid salax inguen Scythae?
 Abdominis studium, & grauem luxum fuge,
 Linguam' que frena prodigam vel maxime.*

Deum.

Deum & ama & time.

*Mysteriis addicta Memphis æde pro sacra
Sphingem bisformem dedicavit, symbolum Dei.
Amato numen ceu piis mite, ac placabile:
Rursus time, ut vindex inexorable impiis.*

Εἴξας νικῶν, siue victrix animi æquitas.

Ad Victorem Giselinum.

*Vis Borea obnixas violento turbine sternit
Ornos: Arundo infraeta eandem despuit.
Fit victor patiens animus cedendo furori:
Insiste, Victor, hanc viam & re, & nomine.*

D

Biuium

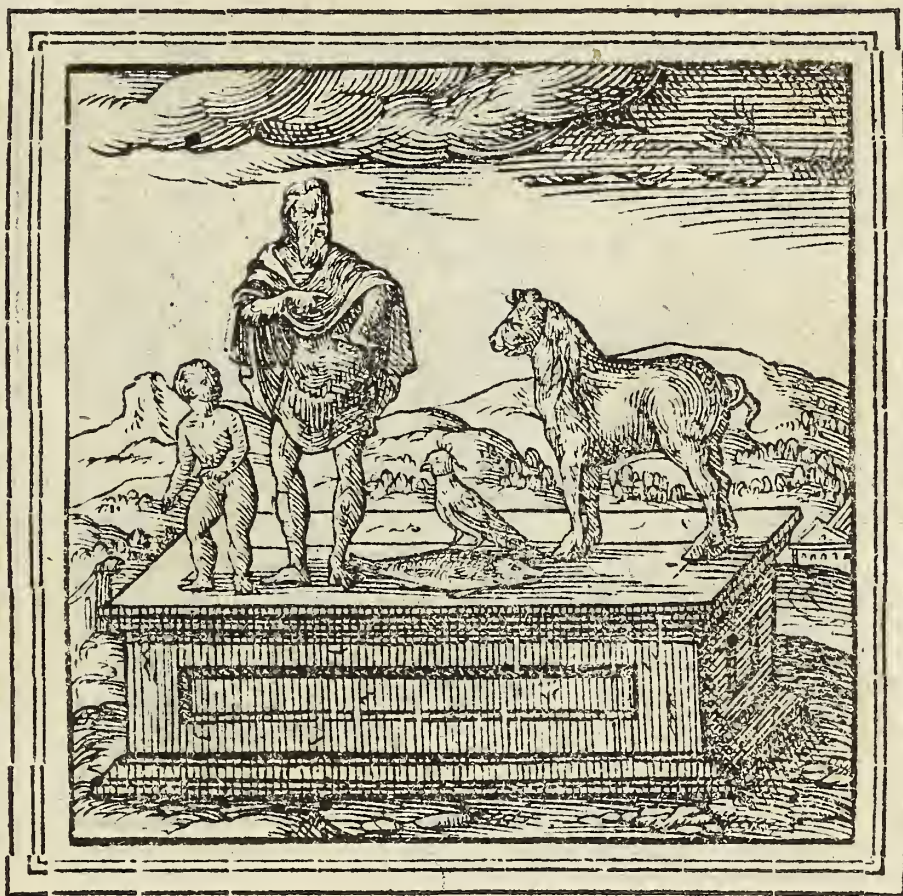
Biuium virtutis & vitij.

*Hinc luxu compta ; inde situ horrida femina, pu
gnant
Alcidem in partes flectere quaque suas.
Nititur inculta hinc inga scādere se duce Virtus,
Hinc Vitium pronos mergere deliciis.*

Deum

Deum odisse impudentiam.

*Pernix accipiter, piscis, Nili incola dirus
Equus, quid ordine haerent?
Symbolon hoc loquitur Pharia tria verbula gēti,
Deus odit impudentes.*

Iræ maligna philosophia.

Getulus Leo non sic aliud, quàm metuit
 Tadam flammivomam; qua rabies sua cadit.
 Sidit trux animus vel facibus luciferis
 Cælestis sophia, aut supplicij terriculis.

Hinc

Hinc dolor; inde fuga, grauis.

DE DVOLIMI STRVGGO, ET
DI FVGGIR MI STANCO

*Quid, Cerue, Cressa fixus arundine
Laxas habenas præcipiti fuga?
Hæc fors amantis, quem fuga concitat,
Mentem intus exest vulnus atrox nimis.*

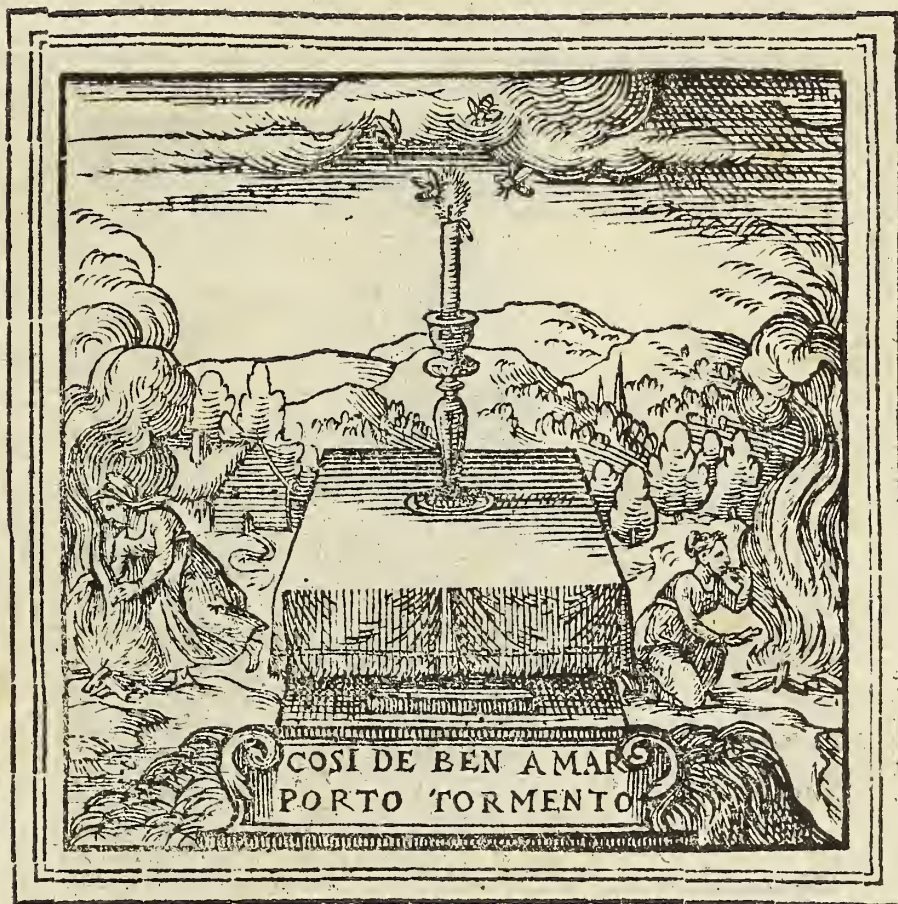
Princeps ne cui aures seruas præbeat.

*Sublimem ære Iouis statuã, patula aure carentē,
 Sacrarat Minoia Creta.
 Principis est, regnum dextra moderãtis habena,
 Seruam ne cui commodet aurem.*

Amo-

Amoris ingenui tormentum.

*En ut igneum facis corusca lumen
 Insilit culex proteruus, ac necat se.
 Haud secus suos amans misellus igneis
 Persequens, crucem inuenit suam que furus.*

Vxorix virtutes.

Testudo premitur pede; clauem dextra retentat;
Vacat obstruendo dentium septo altera.
Ne vaga discursset coniux, neu futilis esto;
Ipsam que cura opum tuendarum addecet.

Nec

Nec igni, nec ferro cedit.

*Bipennis hinc, fax inde viuum ignem vomens,
Nexum adamãte suo decussat annulũ probè.
Fortis animus, constans' que, victor omnium,
Despuit intrepidus pericula & sævas cruces.*

D 5

Venter,

Venter, pluma, Venus laudem
fugienda sequenti.

*Quò fugitiua ruis, quem'ne auersata relinquis
Gloria clara virum?
Desero suffultum pluma, Veneris'q. ministrum,
Mancipium' que gula.*

Veri-

Veritas tempore reuelatur, deffidio obtruitur.

Quid penniger Saturne in auras virginem nudam rapis?

Quid feminarum coetus aggesta obruit terra scrobem?

*Specu emicantē veritatē, tēporis natam, triplex
Obruere pestis apparat; Lis, Inuidia, Calumnia.*

Discor-

Discordia exitialis.

*Sanguineã quatiens hastã, caput horrida echidnis
 Folle focũ subigit, flãma unde fumusq. exsilit.
 Exitiale parens animat discordia bellum,
 Improba lingua mali, cedis' que seminariũ est.*

Candor

Candor ingenuus.

*Exsorbet saniem hulcerum atra musca:
 Mel dulce haurit apis thymo ex amaro,
 Doctos ingenuus decere candor,
 Obrectatio linidos putatur.*

Animi

Animi scrinium seruitus.

*Luscinia veris nuncia,
Mutescit inclusa cauea.
Est seruitus scrinium animi,
Linguam' que vinclo prapedit.*

Locu-

Locuples satellitium diuitum.

*Et pilis horret, tractu' que obserpit Iulus
 Arquato, ac praefert agmine mille pedes.
 Ansati incedunt proceres, glomerant' q. superbos
 Gressus; assequitur longa caterua comes.*

1774
The ... of ...

... of ...
... of ...

QVAE ratio Athenienses olim mouit, vt cum publicis execrationibus sancirent; ne quis vlli vnquam viæ ignaro indicium denegaret; ea nos quoque ad ducti non nihil operę sumpsimus in emblematum nostrorum origine, vsuq. ostendendo: ita tamen, vt inter ea quàm minimùm à vera eorum ratione & natura recederetur. Non enim ignoramus, eo plus venustatis, & gratiæ istiusmodi scriptis accedere, quo ingenium acuiunt magis; hoc est, quo suspensum diutius & sollicitum Lectoris animum tenent; maioreque postea, quàm intelliguntur, cum voluptate in sui admiratione rapiunt: præsertim cum apte, subtiliterque inuenta solidi quid & præclari iucunda obscuritate, quasi obtento velo, tegunt. Itaque, etsi amicorum non nulli melius legentium auiditati consultum iri putarent, si vnicuique symbolo sua interpretatio statim subiungeretur; nos tamen esse iudicauimus, ordinem plane diuersum sequi: & alteram quasi operis partem ipsum facere commentarium; qui, hariolandi, coniectandiq. palma prius in medio posita, aut bene iudicantibus deinde succinat, aut minus assequentibus facultatem intelligendi subministret, ductorisque, vel, si ita placet, interpretis vicem subbeat. Idem de enigmatis consilium secuti sumus, in quibus ea quę ibi præfati sumus, herentem facile expedient. Vale.

MOMVS reprehensionis conuicii que Deus
 apud priscos fuit habitus, quādo etiam vitis, mor-
 bis que, & multis etiam pestibus sua illi praece-
 runt numina. Hunc Hesiodus poeta in Theogo-
 nia Noctis filium prodidit, absque genitore: quo
 fit ut nonnulli secuti fidem editionis Venetae longè
 omnium mendosissima lapsi sint: Somnum paren-
 tem illi attribuentes. Erroris occasionem dedit
 vox, ὦ τιμ, quae, nemini, significat, eam que lectio-
 nem interpretes Graeci agnoscunt, & sequuntur;
 cūm alij legisse videantur, ὦ τιμ, id est, cui, ut re-
 feratur ad somnum, non animaduertentes, quòd
 hunc Nocte editum fuisse dixerit, quòdque inca-
 stum matris cum filio inuecturi sint. Cur autem
 fabuletur Noctis filium Momum, sine patre: hāc
 mihi perspexisse rationem videor, tum quod viti-
 litigator in altissima ignorantia atque errorum
 caligine versetur, & luce ingenij defectus studio-
 que aliena reprehendēdi nihil ipse rectū gignat,
 sed emissitiis oculis aliena peruideat: tum quòd ex
 occulta & abdita ratione illa carpendi libido na-
 scatur. Sine patre verò, quòd incerto auctore & è
 vulgo plerunque oriatur istud reprehendendi ca-
 lumniandique studium, quomodo vulgo conce-

ptos

ptos dicimus, qui certum patrem demonstrare non possunt. Ob superiorem rationem etiam fuscum et coloris mustelini faciem pictura illi tribuit, additis nigris & dentibus & unguibus; qui maledicentiae symbola sunt, iuxta illud Epigrammatarij: Nigros contorsit lividus ungues.

Idem alatus pingitur, quod reprehensione, ac maledictis nihil perniciosius; quae facillimè emittuntur, citissimè excipiuntur, & quaquaaversum latissimè diffunduntur, ut sensit Cicero pro Plancio. quo spectat & Alcai versus:

Μόμῃ λαυφῆσις ἐξέφυγεν πτέρυγας, id est,
Pernices Momi pennas effugerat unus.

Epigrammata graeca Momi effigiant senem subiecta manu fulciētem calua tempora; quae species innuit senile plerunque esse reprehendendi vitium, eoque morbo laborantes vitilitigatores, cogitabundorum more, meditari semper ac comminisci quod carpant. Adiungo illi & Invidiam indiuiduam comitem: hoc consilio, quod amulatio fermè accendat foueat que istud vitium. Fabula notissima est ex Luciani Hermotimo de sectis, quam compendio recensebo. Nata inter Palladem, Neptunum, & Vulcanum contentione,

quis utilius opus commonstraret, Neptunus taurum, siue ut alij, equum velut arationi, vecturæq. accommodum in primis animal in medium statuit: Pallas domicilium ostendit, cuius usus contra iniurias aëris omnes inseruiret: Vulcanus fictum hominem pro facile præstantissimo opere exhibuit. Delectus arbiter Momus, præter alia quæ carpsit, caussatus fuit in hominis opificio præteritos fuisse ab artifice clathros, seu fenestellas, pectoris parieti inserendos; per quos, ne quid occultum lateret intus, introspecti posset. Idem etiam Veneris sandalium, ut argutum nimis atque loquax, calūniatus fuisse legitur. Porro nihil in vita mortalium tam numeris omnibus absolutum, tam doctum, tam rectè factum inuenias, quod non, innatus Momis quibusdam, calumniandi & carpendi morbus conuellat, aut saltem incessat: adeo procliuius fuit sæculis omnibus, $\mu\omega\mu\iota\zeta\epsilon\upsilon\ \eta\ \mu\omega\mu\iota\zeta\epsilon\upsilon$, id est, Momum quam minimum agere. Itaque tum hunc ad sensum refertur Emblemata, quòd reprehensioni obnoxia sint omnia: tum etiam ad id, quod prudentissimè, doctissimèque dictum à Socrate memorat Vitruuius, oportuisse hominum pectora fenestrata & aperta esse; ne occultos haberent

rent animorum sensus; sed ad considerandum patientes: siquidem corde nihil sinuosius, nihil insidiosius fabricata est natura; ut solius Dei sit sensus & cogitata hominis inspicere atque pernosse. *Pictura.* Senex pingatur caluus, colore fusco, liuidis dentibus unguibusque, alis supra humeros exstantibus, leua caput sustentans cogitabundi in morem, dextra indice extento versus effigiem quandam hominis, clathratum pectus habentem: adstent procul Pallas cum domicilio: Neptunus cum equo: proximè illum Vulcanus cum homine suo, ita ut simulachrū hominis clathratum diuersum sit ab homine Vulcani, velut Momo designante, talem oportuisse fingi. Quod ad picturam Deorum attinet, ita semel statuo: Neptunus nudus pingatur, capillitio caruleo, altera tridentem complexus, altera manu equum habena tenens, pede delphinū premens. Vulcanus atro colore ut faber, rugosus propter assiduos ad incidem labores, leua malleū tenens, dextra hominem à se fictum cōmonstrans, claudus, capite preferens pileum caruleum, cuiusmodi fermè figura spectatur Ducis Veneti tiara. Palladis effigiem dabo Emblemate H. 24.

Carmen est Heroicum cum dimetro Iambico, quale illud Horatij:

Nox erat, & caelo fulgebat luna sereno
Inter minora sidera.

S V S animal est infestissimum Elephanto, usque adeo ut vel solo illius stridore atque grunnitu audito, immanis illa bellua in fugam agatur; id quod hostilia tela facere nequirent: unde insulsum illud Mahometi, plani & impostoris perditissimi, commentum, risum quibus suis commouere possit, prodētis olim diluuij tempore in arca Noæ Suem Elephāti sterquilinio genituræ suæ originē acceptam referre, ut ex eius fimo enatum. Sed ut hoc ridiculum, quippe ab homine rerum naturæ ignaro proditum; ita illud confirmat auctorum unanimes consensus: siquidem præter Plinium, Orum, Zoroastrem, Senecam Alianus libro de animantibus primo, suis stridore minimo terreri elephantum locuples testis est: qua ratione cognita, Romani commissio cum Pyrrho Epirotarum rege pralio, victores exstiterere; cum elephantēs eius regis obiectis suis in fugam compulissent. Memorabile adeo est nec silentio oblitterandum, quod à Megarensibus factum proditur, eodem autore

Etore l. 16. c. 36. quòd cùm ea vrbs arctissima obsi-
dione ab Antipatro Macedoniae pressa, acerrimè
oppugnaretur; oppidani sues liquida pice perlitos
prius, admotàq. flamma succensos in hostilè exerci-
tum immisere, qui depascente iam illorum corpo-
ra incēdio, latè grassantes, ac horribili stridore in-
confertum elephantorum agmen delati, belluas
velut in rabiem concitas disturbatis ordinibus
in fugam verterunt. Huc faciunt verba histo-
rici, quæ nobis integra seruauit Suidas in hunc
sensum. E vestigio appensa de turri sue, pericu-
lum quod ab elephante ingruerat, euitarunt si-
quidem atrocem grunnitum cùm mox edidif-
set suspensus porcus, elephas id non ferens inhor-
ruit. Illud verò tanquam controuersum ambigi
potest, natiuum ne sit quoddam atque intesti-
num inter hæc animalia dissidium, cuius causa
mortaliū ingenis sit incognita; an quod rancum
illum stridorem, vocemque auribus asperam
natura exhorrescat: cuius rei gnari, qui pullos ele-
phantū educant, iam inde à primis annis sues ad-
hibēt, ut assuetudine paulatim mali illud vincāt.

D. Amb. in Hexaëmero videtur istud referre ad
prærogatiuā quādam à natura singulis animati-

bus donatam. Sui bus antissimè comparantur non insulsi modò, & à Mierua alieni homines; verum vel maximè lingulacæ, & à rabie non malè dicti rabule, qui calum terræ miscent: Item parasiti, quibus similiter ut suis anima pro sale data videri potest: quod olim venustè dixit Cleanthes: qui omnes si à Regis exsularèt, rectius cum rebus humanis ageretur. Pictura poscit elephantem auerso capite & crispata promuscide fastidiosum: Suem contrà elephanto impudenter obistentē, ac retracto rictu grunitum mētientem.

Emblema III.

EMBLEMA, nisi fallor, ab Illustrissimo Cardinali Granuellano ANTONIO PERENOTTO usurpatum, elegans cum primis, & illustri laborum eius, virtutum que heroicarum assecla, rectèque factorum comite Gloria dignissimum. Videtur autem heros ille, cum omni posteritate nominis sui memoriam qui adequauit, innuere voluisse, ingentes, ne dicam perpetuos esse exantlandos labores, Herculis ritu, ei qui adspiret ad amplissimum illud virtutis premiū, Gloriam videlicet; quæ concors est & consentiens bonorum rectè

rectè iudicantium atque incorrupta laus, eaque perennis; quæ cum vitæ breuitatem, tum iuges laborum periculorumque molestias, sempiterna posteritatis cōmemoratione solatur; hominibûsq. per suos veluti gradus ab humo in cælum adscensum præbet. vsque adeò illa altissimi cuiusque & optimi animum noctes, diesque exstimulat, accendit, atque concitat; ut per labores ad honestissimum illum veræ virtutis fructû, eundemque immortalẽ peruat: (nimirum exsulat hinc popularis illa fama, adumbrata quedam illius imago.) Sic ante Salaminem ipsam à mari obrutum iri hariolatur non falsus Cicero, quàm Salamini trcpai, quod Themistocles erexerat, memoriam: priusque Leuctra Bœotiaë funditus interitura, quam Leuctrica victoria, duce Epaminõda parte, gloriam. Neque verò huius loci est, aut temporis effusioribus habenis in istius herois labores, atque inde natam mox gloriam pronehi; cum singularibus ea commentariis debeantur. Pictura autem passim obuia est, ubi lionem, qui fodicat orbem terrarum, anguis mordicus suam caudã ore tenens circumplectitur: eumque ipsum serpentem laurea corolla medium ambit.

Carmen est Asclepiadeum monocolor, quale est illud
Horatij:

Mecenas atavis edite regibus.

NATIVVM dissidium atque internecium
bellum esse Feli, cum fugace Murium gente, us-
que adeo ut etiam cinere eius animalis diluto fu-
gari abigique mures sit proditum, nemo est qui
ignorat: nimirum à Natura doctam videmus,
suspensis alto silentio vestigiis, occultoque specu-
latu, & certo canda quam vibrat libramine, in
musculos exsilire: ut nunc inanè ac supervacuam
sim collocaturus operam, si in re clarissima diser-
tus esse velim. Monet autem symbolum, cuius
meminit Suidas, nimia licentia & impunitate
proposita insolescere homines. Metus supplicij sce-
lerosos in officio continet: quo amoto aut negligen-
tius obito, increscit ferocia & sceleratè agendi li-
bido. Verissimè dictum est in Miloniana, maxi-
mam illecebram esse peccandi, impunitatis spem.
Pictura postulat geminas muscipulas, quibus in-
clusæ sint feles, murium agmine liberè choreas cir-
cumquaque ducente.

NON

NON hic de ea vigilia nobis sermo est, quam toto triennio passus fuisse legitur immortalis ille omnium scriptis Mæcenas, qui Somni molliciem nullis potuit libaminibus, nullis victimis flectere: sed de ea qua Demosthenē coryphaum & principem oratorum fecit, qua antelucanas fabrorum operas prauertere magna cum ambitione consueuerat: Sed de ea qua Iulianus Imperator noctes dispartitus fuit in triplicia officia, quietis nimirū, Reipub. & Musarum: Sed de ea qua Alexander Magnus subiecta brachio aenea concha, tinnitu complosa peluis, ubi pilam argenteam manu tractatam remisserāt nervi sopore laxati, euigilare solebat: Sed de ea quam reuera vitam vocat Plin. qua in iis præcipuè viget; in quib. animus inquiet opere pascitur; id quod de te dici patientibus aubus non abnuet, *Vigli vigilantissime*, qua duce tot prouinciarum commodis assidue inuigilasti hactenus non sine valetudinis disspedio; qua tot iam annis magna cum laude Presidem concilij egisti, partaque immortalis gloria tibi tuis que eam facem praluxisti, cuius nunquam intermoriturus sit fulgor, eodem, quo orbis terrarum, termino inclusus. Proinde, qui vere glorie amore ducimur,
id nos

id nos ope summa contendere decet; ut & Reip. & in commune consulēdo, testemur nos pluribus horis vixisse, & Sōno temporis furi, aut (ut Ariston aiebat) publicano, mediam vitæ partem interuertenti, portionem deduxisse. Frugi nanque temporis cum laude dispensatores, à morte etiam fax immortalis, veræ virtutis assecla gloria, nunquam extinguenda comitatur. Symbolum Vigiliæ vulgatissimum pingēdum erit; quo hinc liber explicitus diligentie, illinc clepsydra temporis parcè admetiendi argumento, atque horum in medio lychnuchus cum ardente face, posthumæ gloriæ testimonio, libitina imposita simul omnia exprimenda venient.

Emblema VI.

Hexametrum est carmen cum Dactilico Simonideo, pentimetro acatalectico, quale memoratur illud à Seruio Honorato:

Parthenopeus erat puer Arcadiæ decus.

PAVSANIAS in Atticis scribit Athenis exstare Pacis simulachrū, Plutum filium gestantis: quod iterum repetit in Bæoticis, ingeniosè fabricatum à Cephisodoto statuario scribens. Est autem Plutus siue Pluto diuitiarū deus: quamquam

quam diuersissimos hos esse annotat Lilius Gyraldus, manifesti erroris conuictus vel ipso Pausania iudice : apud quẽ priore loco Πλούτωνα παῖδα legas; posteriore Πλούτων, eodem sensu. Siquidem Plutonem ideo præfecit diuitiis antiquitas, quòd ex imis terræ visceribus; imò ab ipsis inferis petantur opes. Non absimili ratione Thebis primaria Beotiae vrbe, Fortuna statuam positam legimus apud eundem auctorem, Plutum puerum gestantis, innuere volente artifice, fortunam matrem esse aut alumnam diuitiarũ. Quod ad picturam attinet: Pax femina pingitur nitido vultu, adspectu pulchra, oleagina corolla redimita, leua Amaltheæ cornu omni fructuum genere redundans, dextra Plutum puerum tenens, claro simbolo, quòd non è bello, sed beneficio pacis crescant opes. Plutus autem puer pingitur volucer, aureus totus, oculatus, teste Philostrato in Imaginibus: nam cæci Pluti significatio, vt ominosior, ab hoc loco excludenda est.

PELE-

PELECANVM, quem à rostri magnitudine
 πάλμιον nominat auctor κοίναςων anonymus, auctō
 paludibus Aegypti peculiarē tradit, prolis suae a-
 mātissimam, quae pullorū suorum proteruiam at-
 que impietatem merita morte ulta, mox facti poe-
 nitens, pertuso latere suo, pullos mortuos vitali san-
 guine, quo animantur, irrorat: quod ipsum praeter
 Isidorum commemorat D. Hieronymus, non
 eadem tamen fide; quippe qui pullis à serpentibus
 enectis id officij praestari dicant, cum ille ad in-
 iuriam parenti illatam hoc referat. Nihil vi-
 rum ingenuè litteratum magis addecet; quam
 citra omnem dissimulationem nihil occultum
 premere, quod vsui & commodo esse queat; ita
 se suasque operas commodare, ut appareat effu-
 sum benignitatis sinum nulli, nisi prorsus à Gra-
 tiarum limine peregrinus ille sit, claudere velle.
 Callimachus Hecalen οἰδοξείας ἀκλήισον σέγ
 habuisse testatur: Cimonis Atheniensis ades La-
 ciadis suis patuere: Musarum fores semper aper-
 ta etiam prouerbio teste innotuerunt. Vir et litte-
 ris & humanitatis artibus imbutus, ut illic; ita
 hic quod amuletur gnauiter, inuenit: ut nedum
 benignitate priuatum cōmodus sit; sed & officiis
 publicè

publicè; ut Reipub. literaria, ut patria, ut amicis, ut viris bonis proficit. Is itaque penetralia rimatur sua, nihil abscondit, ingenij dotes, quae varias ad res à munificentissimo bonorum largitore Deo unicuique tributa sunt, non modo non supprimit, sed claram in lucem profert, totum se denique effundit. Talem te, Hoppere Iureconsultorum coryphae, praestas communi patriae, talem amici agnoscunt, talem te Respub. litteraria sensit: & nisi concatenatorum laborum, otium illud Musis sacrum interpellantium, circulus, Principum curis innoluisset, locupletius sentiret, immortalibus foecundissimi ingenij fructibus fruitura. Picturae ratio notior est, quam ut in ea operam collocem explicanda.

Emblema VIII.

Carmen est Choriambicum Callimachium, constans tetrametro & amphibrachy siue bacchio, quale est illud:

Armipotens Mars genitor Romulida, te, venis, precamur.

PASTINACA is piscis est, quae Graeci τρυγούνα, interpretes plerique omnes Turturam perperam
appel-

appellant: *Hollandis nostratibus, ab aculeata iaculi in modum cauda, Pylstaert nominatur. huius radius (aculeum ita vocat Plinius) tam letalem presentaneique veneni vim habet, ut arboris quantumvis ramosa, ac vegeta, & amoenissimo frondium virore florentis caudici infixus, mox folia defluere faciat: quo amisso honore, truncus quoque celerrime exarescit, neque multo post siderata, atque è solis immenso ardore, solique squallore exsiccata arbor fit similis. Plinius lib. 9. cap. 48. & lib. 32. cap. 2. huiusce rei fidem facit, nullum usquam execrabilius venenum esse asserens, quam sit radius in cauda pastinaca eminens, qui radici infixus arbores necet. hoc telo patrem Ulysem interemit Telegonus, accepto à Circe matre exitij indicio. quam rem graphicè describit Oppianus in Halienticis, in hanc ferme sententiam utcunque versibus à me expressam.*

*Nil Trygonis dioradio exitialis usquam est:
Marta non tela, aut nigri quæ lacte veneni
Spicula Achaemenidum tinxit gens aspera bello.
Vbere stet quamvis foetu, & frondentibus arbor
Luxuriet ramis, vernoque virescat honore;
Vulnere sitristi radicem punxeris imam,*

Mox

*Mox labat omnis honos , coma defluit , ipsa de-
corem*

Exuit hinc viridem crudeli saucia tabe.

*Non minus presens virus habet exitialis ac pe-
stifera delatoris lingua ; quæ florentes dignitati-
bus euertere , fortunis que omnibus exutos , ad in-
citas redigere potest . Pingatur itaque pirus flo-
rens , eius que trunco affixa adhæreat pastinaca :
sed ita ut radius ille , de quo diximus , caudici
impressus clarè videri queat .*

Emblema IX.

Carmen est Heroicum Archilochio tetrametro cata-
lectico comitatum.

PLUTARCHVS in libro, quem de silenti-
bus Pythia oraculis scripsit, commemorat Corin-
thi in Oeco (quod ædificium à Cypsello tyranno
consecratum fuerat) inter templi anathemata ex-
stitisse Palmam æneam, cuius ad radices inscu-
ptæ visebantur rana & natrices, hydros vocant.
Emblemate isto, tametsi ad diuersum sensum ibi
torqueatur à Diogeniano, innui existimo, à viti-
litigatoribus (libenter enim Catoniana voce cum
Plinio utor) obstreperis ac maledicis inuidorum
F linguis

linguis, exitiali veneno armatis, impeti illorum
vitas, qui non obliqua, sed recta ratione ad digni-
tates rerum que fastigia emergūt, dissimiles Ruf-
fini, Eutropij, eius que farina aliorum, prauis ar-
tibus diuitias & honores aucupantium: quorum
conatus omnes eò tendunt, ut euersos fortunis om-
nibus exuant probos & innocentes homines, cum
isti innocentia sua freti, calumniatorum latra-
tus & inuidorum molimina sublimes facile de-
spuant. Palma ardua, primæ que nobilitatis ar-
bor est, onerum que grauium victrix, frondibus
nunquam vidua; quæ opibus honoribus que pol-
lentes aptissimè exprimit: cuius ad radices posita
visuntur rana (quarum rauca illa & odiosa co-
axatio nulli ignota, calumniatorum significatio-
nem haud dubiam habet) & hydri, nullis ser-
pentium veneno inferiores, si Plinio credimus; per
quos virulentus inuidorum alienam famam in-
cessentium sibilus denotatur.

Loga-

Logædicum Archilochium, Ithyphallicum Marius
Plotius nominat, cuiusmodi est illud Flacci.

*Soluitur acris hyems grata vice veris & fauoni,
Trahunt' que siccas machine carinas.*

PINGATUR Leo otiosè recubans in gramine non procul ab armento pascente, raptæ prædæ mordicus inherens: ita enim solet ex omni numero, quam tumuis ingenti fame stimuletur, unum pecus diripere comedendum: adstet illi Canis limis feram suspectans, & prædæ ingratæ (quod dicitur) oculis frustra deuorans. Symbolum optimè quadrat in hereditetas, qui alienis funeribus inhiant, & per mortes incerta spè bona aliena captant, sæpius delusi, ut inuenis ille apud Lucianum in dialogis, quem mors inopina ante senem, cuius funeri propter summas opes imminebat, rapuerat. Competit & in quosuis qui ambitu tenentur, & sacerdotia aut honores, liis possessos venantur.

MEMORIAE proditum est à Diodoro Siculo Bibliothecæ decimosextimo, & à Q. Curtio, Tyrios eximia religione coluisse Apollinem: cuius numen sibi tutelare ut propitiarent, sibi que modis omnibus conciliarent, tēpore obsidionis, quam grauem & funestam ab Alexandro Magno experti sunt, simulachrum eius Dei aurea catena basi columnæ, cui insistebat alligasse, ut ille scribit; aut ut alter, aræ Herculis vinculum illud inseruisse, velut illo Deo Apollinem retenturos. Similiter Pausanias in Laconicis refert peruetustum Sparta exstare simulachrum Martis compedibus irretiti, quo vinculo proprium sibi ac Reipubl. perpetuum bellatorem illum Deum, nec unquam suæ urbis desertorem futurum, velut in peculio obligatum voluerunt. Neque aliorum Victoriæ deam, cui pennas dedit, volucrem que finxit antiquitas, ἄπ' ἑσθ' inuolucrē, aliis que orbam & fano & statua decorarunt Athenienses, augurantes perennem ipsis fore Deæ præsentiam, negatis illi alis quibus auolaret. Gētilitatis deliræ somnium istud fuit, nimis quàm superstitiosum, existimantis quali quali honoris obsequiique lenocinio, Deum in vota nostra, eaque perfunctoria & inuti-

inutilia pellici, ad modū pueritiæ, quæ crepundiis deliniri capique solet; atque ita in ordinem cogi posse. Quare stultū est, ne dicam impium ac profanum, putare diuinum numen toti mortalitati iuuandæ comparatum, tam pusillum esse & otiosum, ut palpationibus tantū non nostris ac veluti poppysimis titillationibus que cedat & expugnetur. Pingantur tres isti dii seorsum in templis concameratis, Apollo catena aurea columnæ alligatus: cetera peculiaria indicia Fulgentius & Cornutus ista tradunt, nempe ut pingatur iuuenis, imberbis, capillo promisso aureo que, laureo sermo redimitus, cum arcu & sagittis in dextra, citharam tenens laua, cum Coruo aue illi sacra adstante. Mars sit compedibus vinctus, alioqui loricator, galeatus, pugione accinctus, flagellum manu tenens, ut Albericus philosophus scribit, altera clypeum, nudo pectore, ut Isidoro placet, cum lupo animali ipsi sacro, aut gallo secundum alios. Victoria, quam apteron, id est, inuolucrum dixerunt Athenienses, pingatur sine alis, virago ut solet dextra manu punicum malum tenens, laua cassidem: nam hac specie colebatur Athenis, ut Heliodori testimonio cōfirmat Harpocratio:

posterius deinde sculptores alas illi iunxerunt, nimirum Bubali pater Anthermus, aut, uti Aristophanis scholiastes vult, Aglaophon Thasius pictor; quam alis aureis ornat Comicus Aristophanes illo versiculo:

Αὐλίγα πέταλαί νιν πλερύγων χρυσῶν.

Mox aureis pennis volat Victoria. Exstitit & Romæ simulacrum Victoriae alis viduum, quæ celitus tacta defluerat; in quod Pompey titulo epigramma legitur, in hanc sententiam:

Roma caput rerum, nunquam tua gloria obibit:
Nam victrix Dea te haud deseret inuolucris.

Emblema XII.

Carmen est hexametrum, cui associatur Alcmanium constans trimetro brachycatalectico, ut est illud:
Spernis decore virginis toros.

SPARTÆ in templo Veneris. Armata contignationem fuisse exstructam, quæ Veneris cognomento Morphûs, à forma (ut apparet) dictæ, numini fuerat sacrata, memorat in Laconicis Pausanias: simulacrum erat ex cedro factum, sedentis habitu, compedibus vinctæ, caput obnubente flammeo, siue calyptra: addit Tyndareum Dioscuro-

scurorum patrem pedicas illas adiungi curauisse, fidei symbolo, quam maritis deberent uxores artissimam: tametsi illius infelicitas in filiabus prostituta pudicitiae macula famosis, à Stesichoro Lyrico prodita, satis que decantata est. Porro compedes indissolubilis vinculi coniugalis & artissimi amoris significationem habent. Flammeum verò (quod luteum est capitis velamentum) & pudoris argumento capiti imponitur, & fausti ominis ergò, ceu connubij indissolubilis. Illud de pudore declarat Claudianus in raptu Proserpinae, ibi: Flammea sollicitum praeuelatura pudorem. & Lucanus Pharsalidos lib. 2.

*Non timidum nuptae leuiter tectura pudorem
Lutea demissos velarunt flammea vultus.*

Postremum confirmat flammei usus assiduus flaminis uxori, cui diuortium facere nulla ratione leges permittebant. Sedens autem merito pingitur, vaga Veneris odium insinuans. Pingatur Venus subsellio insidens, pedicis constricta, vultu flammeo obtecto, nuda, dextra Cupidinem videntem cõplexa, sinistra tria mala aurea ferens: adstent illi geminae columbae, aues illi sacrae, Cornuto teste, cum propter puritatem, tum propter illices

blanditias, quarum indicium facit frequens harum auium suauitatio. Nihil autem magis decere honestam matronam, quam velatam conspici, vult D. Clemens Alexandrinus, exemplo Creüsa uxoris Aeneae, quae ardente iam patria non dum abiecerat curam velaminis.

Emblema XIII.

Carmen est Sapphicum præpositum Glyconio, quale illud Boëtij:

*Cum polo Phœbus roseis quadrigis
Lucem spargere cæperit.*

SYNESIUS libro de Regno administrando ad Arcadium, vel, uti Nicephorus vult, ad Theodosium iuniorem scripto, negans in viribus solis positam esse felicitatem principis, eam prædicat esse absolutam omnibus numeris vitam, quæ potentiam prudentiæ consociat: quæ res coniuncta robur inexpugnabile cõciliant; disiuncta verò inuolidum & inutile: quãdo videlicet aut robur prudentia sit destitutum, aut prudentia viribus defecta. Quapropter, inquit, sapientes Aegyptios in hoc sum admiratus frequenter, qui geminũ Mercurij simulachrum simul constituunt; alterum iuuenta florentis, alterum maturo senio venerandi: volentes

volentes innuere, eum, qui rectè Rempub. aut regnum sit administraturus, coniunctam cum prudentia fortitudinem habere debere, quasi alterutrum inutile sit absque alterius ope. Neque alia de caussa Sphinx apud illos pro templorū foribus posita visitur, & quæ sequuntur infra XLII emblemate recitata. Huc spectat Hor. illud: l. 3. Ode 4.

Vis consilij expers mole ruit sua.

Vim temperatam Dij quoque prouehunt

In maius: iidem odere vires

Omne nefas animo mouentes.

Eandem sententiã comprobat Isocrates ad Dæmonicum scribens. Robur cum prudentia coniunctum prodest, quæ sine, plus habenti incommodat. Quod ipsum & Milonis Crotoniatæ exitus abundè docuit.

Emblema XIII I.

Hexametrum versum sequitur Aristophanium metrum tetrametro brachycatalectico absolutum: seu tetrametrum Colurum: ita namque à Mario Plotio, cuius libellum de metris aliquando inuulgabimus, nominatur, quale est illud:

Marcent lucernæ, sol propinquat, non tamen vocas.

PYRAMIDES, quas otiosam ac stultam regum Aegyptiorum pecuniæ ostentationem nomi-

F 5 nat

nat Plinius, vasta fuerunt & insana substructionum moles, aliquot soli iugera cōplexa, partibus fermè quatuor angulorū lateribus ab imo in acumen desinentes, sic dicta, quòd in ignis speciem, in conum extenuentur; quarum fastigiata excelsitas paullatim gracilescēs, umbras quoque consumit, ut, præter Solinum, Ammianus scribit lib. 22. Fuisse eas regum Aegypti monumenta, & inter septē orbis miracula habitas tradit geographus Strabo. Quia verò inconcussa vel maximè, stabilissimâq. inter omnes figuras figura quadrangula, Galeno teste, habetur, hinc est quod monarcharū aut regū fortunas huic cōparari appositè credam: aut etiā constantis animi virum, qualē describit Q. Catulum Cicero, quem neque periculi tempestas, neque honoris aura potuit unquam de suo cursu, aut spe, aut metu dimouere. Priori rationi hedera aptè conuenit, utpote sese ipsa sustinere prorsum que serpere impotens, ni pedamenti adminiculo utatur, ac flagellis suam muniat imbecillitatem. talis est plebis ac minoris conditionis hominum status, quibus principū opes fulcimento sunt & ornamento. Neque posteriori rationi absonus est viuax & perennis huius plantæ viror:

quip-

quippe cum magnanimi & fortis viri, qui humana omnia premit, et ad omnes casus infractum gerit animum, laus cum aeternitate certet, perpetuo victura. Diversa plane hinc ratio est hedera arborem scandentis, ut quae solet succum viresque illius omnes in se rapere ac demum enecare: quod in eos quadrat qui alienas opes sub titulo & praetextu patrocini in se corriuant, atque emungunt. Aliter etiam Marcellinus li. 15. hederae comparationem ad opulentos transtulit, apud Imperatorem delatos, qui praesidia potiorum pulsabant, iisdemque tanquam hederae excelsis arboribus adherentes, absolutionem precibus mercabantur. Sunt qui emblematis huius significationem calumniati, ad creandam principi cuidam viro, qui hoc symbolo utitur, inuidiam, eius sensum alio detorserunt, velut qui circumfessum tenuerit Galliarum Regem et hederae instar circumplicatum, ne quis ad eum pateret aditus sine ipsius assensu. Sed istud quid aliud est, quam genuinum emblematis sensum corrumpere, atque pervertere, & animam illi adimere.

Heroi-

Heroicum cum Iambico trimetro.

V P V P A *avis est cristata, plumis in capite instar cristæ plicatilis subrectis, quam Galli, un hupe, appellant. Hanc scribit Orus ubi senserit ex uuarum, quas appetit summopere, esu nimio noxã se iucurrisse, decerpta adianto herba, quam officinæ capillum Veneris nuncupãt, mederi sibi, ramulum que eius herbæ ore circumferentem, ob-ambulare. Quibus temulentia valetudinem concussit atque labefactauit, ij abstinentia ramulo se lustrent. Qui affectibus violentis tyrannis, aut (ut voluit Plato) loris restibus ue nos ultro citroque in diuersos motus trahentibus, obnoxij sunt, ij à diuinis placitis & verbo diuino remedium petant, & mentem, quæ passionibus illis animi turbidis tanquam regina quæpiam imperare debet, obmuniant: que victoria primaria est & potissima, seipsum vincere. Qui peccata sua rite expiari cupiunt, lustrent se lachrymarum adspersione & immerfabili poenitudinis ramulo.*

Metrum

Metrum hexametrum, cui subiungitur dactylicum
Stesichorium, à Stesichoro, cui familiare fuit, no-
men sortitum, constans pentimetro acatalectico,
quale est illud à Mario Honorato recensitum:

Marsya cede Deo, tua carmina flebis.

PINGATUR puerorum grex geminus, quo-
rum altera pars bullas siue pompholygas è con-
chylio (in quo smegma, quem saponem dicimus,
cum momento aqua commistum sit) in aëra dif-
flet: altera easdem iridis in modum discoloris &
purpurascens sectetur atque comprehendere stu-
deat, sub quorū pedibus non malè subscribi possit
diuerbium illud Italis in ore frequens, **ET IV-
TO ABBRACCIO, ET NVLLA STRIN-
GO.** Nemo nescit bulla nihil esse vanius aut ina-
nius, cōparata illi iam olim caduce mortalitatis
umbra. Itaq. quadrabit aptissimè in eos qui diuer-
sis artibus scientiis'ue animum adiiciunt simul,
varia in studia distracti: aut qui pluribus mu-
niis honoribus'que simul inhiant: aut quacunque
tandem in re insatiabili animo nusquam satisfa-
cientes huc illuc nutant. hi namque parum profi-
ciunt, suáque spe elusi sepe numero discedunt.

HIPPOPOTAMI impietatem immanem
 esse, monumentis litterarum proditum est à vete-
 ribus; adeò ut ne patri quidem, per quem vita u-
 suram accepit, parcat: qua de re etiam alibi scri-
 psi. At ciconiam serpentium certissimum esse exi-
 tium nemo infitias iuerit, qui eam longis colu-
 bris inuisam dici Virgilio didicerit: qua de caus-
 sa necasse ciconiã capitalis noxia fuit apud The-
 salos, quòd eorum regio prouentu serpentium abun-
 daret, si Plinio credimus. Sceptrum verò gesta-
 men Regum, qui priscis seculis iudices erant caus-
 sarum; ac proinde etiam iustitiæ dicatum fuit.
 Quo symbolo indicatur impietatem (qua vitio-
 rum omnium fundamentum est, & qua flagitia
 ac scelera omnia continentur) coërcendam esse
 & vindice gladio castigandam, atque è medio
 tollendam, non secùs quam à ciconiis solet serpen-
 tium genus. Res per se clara est. Equo fluuiatili
 in dorso erigatur sceptrum, cui ciconia insistat.

Metrum

Metrum est Archilochium acatalecticum, comitatum Iambico Hipponactio, cuiusmodi est illud Flacci:

Non ebur, neque aureum

Mea renidet in domo lacunar.

MUSTELAM (inquit Plutarchus libro de Iside & Osiri) plerique arbitrantur & affirmant per aurem initum pati atque concipere, sed ore partum edere, natalium sermonis quadam similitudine. Anaxagoras, alijque nonnulli phisici prodiderunt Mustelam pariter & Ibin ore parere; teste Aristotele libro de generatione animalium tertio, cap. 6. quorum sententiã illuc conuellit. Aristeeas ut istud ipsum confirmat; ita paululum detorquet symboli explicationem. sic enim sonant eius verba. Mustela auribus cõcipit, quod ore parturit: itaque eius esu interdictum est Leuit. 11. Iudeis; ut hoc symbolo insinuaretur, perniciosissimũ esse homini morem, quod, qua auribus acceperit, eadem verbis exaggerans maioribus malis inuoluat. Hugo Card. in superiorem Leuitici locum euariat nonnihil à prædicta opinione; siquidem mustelam marem ore generare, feminam aure concipere annotat: quam fideliter, ipse viderit. Orus etiam mustelũ piscem huic cognominem

minem ore parere scribit: similiter & Zezes. Huc allusum videtur à Lycophrone in Alexandratenebrosissimo poëmate, cum Medusam Gorgonem appellat $\delta\epsilon\iota\sigma\acute{o}\tau\alpha\iota\delta\alpha\ \gamma\alpha\lambda\acute{\upsilon}\nu$, id est, Mustellam iuguliparam, velut collopuerperam, propter fabulam, qua fingit Chrysaorem & Pegasum è ceruice eius exstitisse, truncato illius capite. Ad symbolum faciunt Epicteti verba admonentis à natura mortalibus unicam datam esse linguam, aures geminas; ut loquendis audita duplo sint plura. Demonactis apud Lucianum documentum est auribus sepius quàm lingua utendum. Epaminondas à Pindaro laudatur hoc nomine, quod haud facile alter inueniretur, qui plura sciret ac pauciora loqueretur. Pictura ratio per se euidens est.

Emblema XIX.

Alcmanium est dactylicum tetrametrum hypercatallecticum, simile secundo Boetij carmini, cuius initium:

Heu quàm precipiti mersa profundo.

CROCODILVS, cui à croci metu nomen est, exitiale malum, quadrupes utroque elemento infestum & terra & flumine, lingua expers, dentibus

dentibus ferratis, eorumque ordine peccinatim se stipante, maxilla inferiore immobili, unguibus immanibus, cute adeo inuicta, ut ictus tormento quouis adactos eludat atque repercutiat tergore, metatur locum nido prædinatione quadam & naturali prouidentia eum deligens, ad quem summus Nili auctus eo anno sit accessurus: neque alibi incubat oua, quæ candida sunt anserinis similia. Hæc de Crocodilo ex Plinio lib. 8. ca. 25. Solino cap. 45. Marcellino lib. 22. & Herodoti Euterpe. Addit Plutarchus libro de Iside, Aegyptios certum coniecere Nili incrementi terminum ibi fore, ubi oua excluserit femina: nam cum in humido fouere nequeant Crocodili, & procul à fluminis alueo parere metuant, ita exactè presentiunt naturæ tacito instinctu quod futurum est, ut accessu fluuij in pariendo, incubandoque (quod alternis obseruant mas & femina) utantur, atque ita oua arida & inhumecta conseruent. Monemur prudenter rerum satagere, longèque antè consultare atque videre, quàm quid statuamus aut agamus.

G Carmen

Carmen est Phalecium à Phaleco inuentore sic nuncupatum, quod & hendecasyllabum à syllabarum numero, quale illud Martial.

Vitam quæ faciunt beatiorem.

CICADA insectum est, quod rorem lambendo viuit, nec alterius alimonia indigum, cantu se oblectat. Pingi possunt plures cicadae, quæ flosculos (qui ad ornatum varij pingantur) debiscentes & explicitos, rore madidos, aduolitent ac depascent, à ceteris, qui etiamnum intra calyces suos siue alabastros abditi latent, abstineant. Qui sua sorte, licet exigua, contenti sunt, bonis presentibus fruuntur: liberali interim spe ducti, fore, ut aut industria aliquid adiiciat, aut principum liberalitate accedat, aut hæreditas portum ostendat, quod omne lucro deputant, & veluti probè sibi foeneratum prætereunt. Non dissonum hinc est Italicum hendecasyllabum.

Di questo mi contento & meglio spero.

INSI-

INSIGNIUM usus peruetustus est, quando Anubin & Macedona, Osiridis filios armorum insignibus usos fuisse iam tum memoria prodidit Diodorus, canis exuuiio alterum, lupi rostro alterum, tanquã animalibus ab ipsorum natura non alienis. sic Tydeus apud Aeschylum in clypeo depictum praesert calum stellatum, cum luna medium umbonem occupante: Hippomedon Typho nem fumos ore efflantẽ: Parthenopaus Sphingem: Perseus Gorgonis colubriferum caput; Veneris genetricis Iulius, alij Pegasus, Minotaurus, Harpyias, Leones, Ursos, Aquilas, Angues, Fuscinas, alius aliud. At gentis tuae istud insigne aut symbolum, Sambuce doctissime, non otiosum ac iners aut ingloriũ existimo, in quo visuntur binæ grues (non sine caussa Palamedis, unius inter omnes Graecos sollertissimi artium insignium inuentoris, aues nuncupatae) hinc pedibus saxum, firmitatis argumento, illinc cor, fontem & retinaculum omnium honestarum actionum, concorditer complexæ, rostris que annulum aureum, ceu debitam sibi mercedem appetentes. Multiplex hic cognitio animum simul praestringit: nam uti Grues altiuole sunt, nubila volatu tranantes; ita doctissi-

mus quisque non humo assidet, sed mente caelestes etiam sedes adit, imò penetrat; neque id solum, verum etiam gloria aeternitatis affectatrice, sidera pulsat, & nubibus caput inserit. Eadem etiam vigiles, quod noctu lapidem pede sustinent, ut oppressas somno, laxatis nervis, strepitus cadentis lapidis expergeficiat, diligentia summa iudicium faciunt. Quam istarum avium sollertiã in exemplum rapuisse mihi videtur Alexãder Macedo, non abs re Magni nomen adeptus, qui globum argenteum brachio capiti subdito tantisper continebat (quoties lucubrandum illi erat) dum remisso nervorum tenore delapsus, tinnitu pelvis subiectæ, somnum illi abruptisset. Annulus verò (quem Promethei inuentum perperam, ut quo ipse Caucasò alligatus fuerit, alij Lacedæmonijs falsò attribuunt, quòd ferreus illis in usu fuisse legatur) in se recurrens & ἀπείρων, immortalitatis nunquam ullo seculorum spatio finiẽda index esse meo quidem iudicio videtur. Quòd si hario-lari in re mihi obscura licebit, crediderim duorũ coniunctissimorum fratrum operam præclaram Principi aliquando suo nauatam, maxima constantia pari que cõcordia, ista genti tue peperisse insignia,

insignia, laudabiliore ratione, quam cicatricum insignia Salustianus ille commendavit, ut, quibus gloriae infinitas, annuli opes, adamantis argumento à Principis liberalitate honestamentum ac decus accesserint. Effigiationem quid attineat prescribere, cum per se ipsa è superioribus abunde elucescat.

Emblema XXI.

Carmen est Heroicum cum dactylico Alemanio tetrametro acatalectico, cuiusmodi est illud Boëtij:

Tunc me discussa liquerunt nocte tenebrae

Luminibusque prior redijt vigor.

*ORVS Apollo qui Hieroglyphica scripsit, refert Leonem, ubi febricitavit (familiaris autem huic ferae morbus febris est, praesertim quartana, si Phileti, qui de animantibus graecè scripsit carmine, credendum est) simia solere vesci, saluberri-
mae escae loco. Non repugnat Plinius, nisi quod morbi vim eleuans, agridudinem fastidij tantum sentire dicit, in qua medetur sibi, gustato simiarum sanguine, quae lasciuia immodica in rabiem eum agunt. Confirmat idem & Philostratus lib. de vita Apollony tertio: Leones medicinae gratia simiis insidiari scribens. Quin & Aelianus om-
nigena*

nigena historia lib. 1. cap. 9. agrotati leoni cetera remedia inutilia scribit, præter simiam, cuius esu pristinam valetudinem recuperet. Idem in libris de animalibus lib. 5. cap. 39. medela rationem & morbi discrimẽ distinctius his ferè verbis aperit, Leo, inquit, supra modum ingurgitato cibo, remedium querit, aut à quiete abstinentiæque aut simiam nactus denorat: quo cibo alui proluuium excitatur, molestæque saburra exoneratur. Simis aptissimè comparari possunt impostores, assentatores, & parasiti, qui ad gratiam loquuntur, & principum auribus insidias faciunt: siquidem ἰνὸν μὲν ἄλλοις velut populares Simias vocat Aristophanes eos qui plebi assentantur & obsecundant, quando & ἰμῶν ἄλλοις, quod Simiari notat, pro fallere, græca lingua usurpat: est enim animal istud ad imitandum omnia dextrum, & habile. Tales autem pestes si quis aula exturbaret princeps, na ille verè Augia stabulum repurgaret, & cum Hercule ac Constantino monstrorum domitor dici posset: hoc enim Aurelius Victor Constantino tribuit, qui aulicas illas perniciosas, tineas soricesque palatij appellare solebat, ut Anaxilaus opum vermes: quibus confectis & expul-

*expulsis, ad incolumitatem rerum & sanitatem
cuncta redire posse, non iniqua spes est.*

Emblema XXIII.

Cyrillium metrum est, constans pentimetro hyperca-
talectico, quale hoc:

Pulcra puella comas ambit sibi palmitibus.

*PALMA Aegyptia, Theophrasto à fructu
Balanus dicta, arbor est magna, non recta, sed con-
torta, folio myrto simili: Dioscoridi (à quo pictura
peti potest, expresso eius uno ramo) πῶμα, à succi
copia qui in poculi vicem conuertitur, & ab ar-
cenda siti ad ipsos quoque vocata. Hæc priusquã
maturuerit decerpta, sitim sedat: sin matura su-
matur, sensum intercipit, gressum præpedit, lin-
guã retardat, & obsessis mētis ac corporis officiis,
ebrietatis vitium imitatur, ut Solinus memorat,
cap. 45. memorabilem. Admonet hoc symbolum
curiosam & profundam diuinarum rerum inue-
stigationem, eam' que maturis iam fructibus fa-
ctam, hoc est, ab iis qui mysteriorum omnium co-
gnitionem absolutam se adeptos putant, periculo-
sam esse: nam quo altius isti laborant arcana de
Deo eius' que uniformi Trinitate perscrutari, hoc*

maioribus altioribusque tenebris inuoluuntur,
& in diuinitatis abyssum ineluctabilem corruunt.
Simonides sapientiae nomine percelebris olim, ro-
gatus ab Hierone Syracusarum rege, Deum ut
sibi definiret, poposcit sibi diem unum: postridie
rogatus ut fidem exsolueret, bidui spatium petiit:
cumque sapius dierum numerum ingeminaret,
atque Hieron admirabundus eius facti rationem
requireret, respondit sibi tanto intricatiorem ob-
scurioremque videri rem, quanto diutius consi-
deraret. Quò spectasse Aegyptios sacerdotes pu-
to, qui sonum tantum vocalium litterarum incon-
ditum accinebant, indicantes se nulla ratione de
Deo certi quid & explorati posse expromere. In
hanc sententiam detorsit istud symbolum Hugo
Eterianus, non postremae eruditionis Theologus,
cum de Spiritu sancto aduersus Gracos disser-
turus sic initio operis loquitur. Dum supremae phi-
losophiae principium delibare aggredior, aquatica
mihi videor testudini esse similis, quae fretum tra-
nare cupiat: stupore cogitatus obsidetur; mens ta-
bescit; lingua tanquam Aegyptiam palmam, quae
apud Gracos Adipfos (malè enim adiperos ibi
legitur) vocatur, gustauerit, retardatur. Apposite
me

me hercule symbolo usum vides, in explicanda
 prouinciæ, quam arduam aggrediebatur, difficul-
 tate: nam diuina natura ne angelicis quidē, nedū
 humanis linguis enarrabilis est, aut comprehēsi-
 lis, ut D. Martialis Lemouicensis Episc. scribit
 in epist. ad Burdeg. quod ipsum & Plato non ta-
 cuit, Deum indictū & innominatū vocans, quem
 inuenisse haud sit facile; intellectu comprehendere,
 impossibile: aut, ut Hermes Trismegist⁹ inquit,
 Deum mente complecti res est ardua, sed sermo-
 ne enunciare, impossibile. Huc spectat Iambus an-
 tiquissimus quem ex ore Socratis fluxisse, lib. de
 recta Confess. memorat Iustinus martyr.

Οὐδὲν γὰρ ἀνθρώποις τῶν θεῶν σαφές, id est,
 Rerum diuinarum nihil mortalibus exploratum
 est: quo innuitur, qualia sint diuina, non esse in-
 quirendum scrupulosius. Prestat itaque immatu-
 ras palmulas decerpere in sacra philosophia, qua
 sitim arcent: quippe cum videamus sophos istos
 qui maturis fruisse solos arbitrantur, arentibus
 faucibus, lingua impedita, ingenio hebescente ac
 caliginoso, gressu que malè nutabundo, in ea sur-
 sum ac deorsum iactari volutarique: & sapien-
 tem Athanasy admonitionē sequamur, docentis,

lib. 3. aduers. Arrianos. curiosa & accurata persuasione potiore esse fidem simplicem. Potest symbolum referri & ad captiosas spinosas que disciplinas, quæ cum fructu delibari possunt primoribus (quod dicitur) labiis; ita namque sitim restringere valent: in quibus tanquam ad Sireneos scopulos desiderare atque consenscere, id demum insanum est studium: nam ubi eò res venerit, stupidi, caeci, dulci que veneno ebrj, argutiarum fuligine audientium oculos præstringere gaudent, sed euandæ, sanctissimæ que disciplina nomen ementiuntur interim, ut luculentè differit Herodes Atticus apud Gellium, lib. 1. Neque malè vita aulica, huic Adipso arbori comparari possit, quam aliquantis persequi & degustasse ante maturitatem fuerit non inutile, sed cuius illice succo, ubi maturuerit, plenis faucibus imbui, in eaque non immorari tantum, sed & immori, omnem nostri agnitionem obliterat, mentem sanam exulcerat, fastu inflat, & Pallante (quem libertos suos nunquam alloquio dignatum scribit Tacitus lib. 13.) insolentiores reddit: nam ex infinitis vix unum illic Eutherium inuenias, quem in Constantij Imperatoris comitatu solum integrum fidei continentiam q. culto-

cultorem, exstitisse, Marcellinus commemorat, lib. 16. A superiore, quam primo loco dixi, ratione non abluat fortasse, quod refert Clemens Alexandrinus in Aegyptiorum sacrorum caeremoniis post Cantorem qui principem locum obtinet, sequi Horoscopum flaminem, qui altera manu Horologium, altera Palmam symbola gerebat.

Emblema XXIII.

Carmen est hexametrum cum trimetro senarioque Iambico.

PRODITUM est à Plutarcho libro de Iside, Phidiam clarissimi nominis statuarium, finxisse Palladis simulacrum, pedibus prementis Draconem; & alterum Veneris apud Eleos, pede calcantis testudinem: argumento in illa custodia sui, quæ virginem deceat; in hac silentij curæ que rei domestica, quæ matronam deceant. Draco autem appositæ Palladis (quæ perpetuæ virginitatis honore insigniuerunt poëta) pedibus substernitur, ut sedulam pudicitia, cui mille tenduntur insidiae, curæ virgini incumbere significetur; siquidem
acerri-

acerrima oculorum acie prestare Draco perhibetur: quo nomine thesauris omnibus custodiendis (inter quos aureo velleri, hortis' que Hesperidum) eius operam assignauit antiquitas. Pingitur autem Minerva virginis specie, oculis acerbis & glaucis, hastam dextra, chlypeum laeva tenens: cuius umbo Gorgonis anguicomæ caput præfert, veste ad talos usque demissa, galea caput muniente, subiecto pedibus Dracone, cuius caput hastam attingat; ita enim serè à Pausania in Atticis, & à Cornuto depingitur. Venus nuda pingatur, sero myrteo redimita intercurrentibus rosis, Casto, hoc est, baltheo vario & pulcerrimo infra pectus ambiente, dextra tenens tria mala aurea, laeva columbam, pedibus testudinem calcans. Symbolicè nuditate simplicitatem & apertum pectus uxoris demonstrari existimo: per columbam puritatem & blanditias: per aurea mala, casti amoris illicium: per castum, coniunctionem deuinctionem' que animorum: per testudinem, & silētium et anxiam rei familiaris curam, quippe cū sommo silentio ingrediatur testudo, domum' que suam semper secum circumfert, unde domiportam dixi, ex Cicerone libro de diuinatione

tione

tionē secundo, vbi veteris poëta versam commemorat, enigmaticè testudinem circumscribentis, Terrigenam, herbigradam, domiportam, sanguine cassam.

Emblema xxv.

HÆC germana est & viua Medici Icon: quia quia propter concisam breuitatem obscurior est & intricatior, libuit eam per dialogismum reddere prolixius pluribus versibus, vt explicatiùs singula paterent.

Qui Deus es? Phæbo satus atque Coronide. habes cur

Sceptrum? agris vt rex impero. quid resides?

Sit sedato animo medicus. quid verticē inumbrat

Laurea? perpes enim viuit ab arte decus.

Nodoso baculo quid nitere? difficilem artem

Id notat. hinc cur st at Gallus, & inde Draco?

Cura vigil medicum decet ac custodia. quid vult

Sub pedibus Canis? hoc symbolon est fidei.

Quid ue tegit mentum propexa incanâq. barba?

Longa ætas firmat iudicium atque fidem.

Aesculapî Apollinis ex nymphea Coronide filius,

in deorum numerum olim receptus fuit, quoniam

rudem

rudem adhuc & vulgarem medicina scientiam paullo subtilius excoluisset, ut Cornelius Cels. ait: quāquam Trismegistus, interprete Apuleio, medicina repertorem falso nominat. Huius simulacrum variis modis effigiarit antiquitas: nam apud Sicyonios imberbem stetisse, altera manu sceptrum; altera pineam nucem obtinentem, memorat in Corinthiacis Pausanias. in eadem historia refert à Thrasymede Pario exsculptum fuisse Aesculapium in solio sedentem, baculum tenentem manu, altera caput Draconis mulcentem, cum accubante cane. Consentit in multis & Festus Pompeius, lauream insuper illi attribuens. Ego collectis symbolis omnibus, & quasi in unam (quod dicitur) myconum coniectis, talem fermè medici siue Aesculapij Iconem confluavi. Virum grauem pinxero, barbatum, throno infidentem, laureatum, sceptrum gerentem altera manu, nodosum baculum altera, astantes illi hinc Draconem, hinc gallum, stratumque ad pedes canem. Nunc commentis, symboliue rationes subiiciam. Aesculapij nomen haud temerè in medicum competit, quippe cuius sit placidè curare aegrotos. id quod Gracis sonat vocis etymon

ἀσκηῖν

*ἀρετῆν ἢ πῖος. Barba illi datur velut adulta & lon-
 ge multarum rerum experientia argumentum.
 Sedentis imago denotat, sedato animo, neque va-
 gum esse debere: Laurea coronatum existimo,
 ob eximium et immortale ex arte saluari decus:
 quanquam Festus eò referat, quòd laurus arbor
 sit plurimorum remediorum. Sceptrum illi
 cum Pausania tribuo, ut dignitas medici eo re-
 presentetur, qui Regis in morem agris imperare
 debet: quo spectat inuectiva Galeni, libro primo
 Therapeutices: medicos sui temporis incusantis,
 quod mancipiorum ritu agris subservirent ac ob-
 secundarēt, contra maiorum ab Aesculapio oriun-
 dorum morem, qui velut reges subditis, & velu-
 ti duces militibus, præscribebant egrotis qua fie-
 ri vellent. Bacillum nodosum tribuit illi anti-
 quitas, ut difficultatem significarent artis pluri-
 mis rerum discendarum anfractibus nodis que
 difficilibus involuta: tametsi Eusebius hoc
 interpretetur egrotorum sustentaculum: &
 Cornutus libro de natura Deorum, quod medici
 opera confirmemur, ne tam propeere in morbos
 incidamus: Draconem assistentem dant omnes.
 Cornutus tum propter diligentiam in curandis
 agris*

egris insomnem, tum quòd medici industria aegri
 à morbis veluti reiuuenescant, senium' que depo-
 nant, serpentium more, unde Macrobius, lib. 1.
 Saturnal. Aesculapij & Salutis simulacris Dra-
 co, inquit, subiungitur, quia præstant ut humana
 corpora, velut infirmitatis pelle deposita, in pri-
 stinum reiuuescant vigorem. Præterea constat
 adium sacrarum, adytorum, oraculorum & the-
 saurorum custodiã olim Draconibus assignatam
 fuisse, cum quia acutissimè cernãt, tũ propter inui-
 ctas vigilias, quod sensit & Fest. at Plin. lib. 29.
 ca. 4. Draconẽ Aesculapio sacrum voluit, propter
 remediorũ, quæ illi insunt, multitudinem. Gallus
 eidem adiungitur, quòd vigilantissimum sit ani-
 mal: nam sollicitum & vigilantem medicum re-
 quirunt res egroti. Canem illi subiicio, ut animal
 fidissimum. quid autem medicum magis deceat,
 quàm indubitatã fidem, integritatem' que egrotis
 seruare? quæ res Philippum Acarnanem Alexan-
 dro commendatum habuit, licet parricidij crimi-
 ne, sed immerito perstrictum. neque enim placet
 quod Festus ait, ideo adhiberi canem, quòd cani-
 no lacte sit enutritus. quod tamen apud Lactan-
 tium etiam legitur.

Heroi-

Heroicum præcedit Archilochium dactylicum dimetrum hypercatalecticum, cuius generis est illa Horatij oda:

*Diffugere niues, redeunt iam gramina campis,
Arboribus' que come.*

IN nemine Deorum tam prodiga ingeniorum fuit antiquitas, quam in Fortuna, ut quæ sola utrâque paginam facere in ratione mortaliû fuerit credita. Hinc tot eius cognomina, de quibus alij dixerunt, tot pictura, tot diuersa simulacra; apud Artemidorum libro de in somniis secundo, Cylindro tereti insistentis: apud Pausaniam in Messeniis polum vertice sustinentis: apud eundem Cornu Amaltheæ gestantis, presente alato Cupidine: apud Ceбетem & Eusebium in pila sedentis & alata: apud Lactantium lib. 3. Copiæ cornu præferentis cum gubernaculo: apud Plutarchum viscata. ita fortuna varietatis amica, etiam variè expressa est. Hanc Smyrna clarissima Asiæ ciuitas pedibus carentem exsculpsit, instabilitatis argumento; unde iocus Apellis in Fortunam diuersa ratione sedentem à se effictam, dicentis eam nunquam stetisse: Alatam verò eadem Smyrna sculpsit, ut vagam nulli que perpetuò addictam.

H

Pingi-

*Pingatur itaque sine pedibus, manum extensam
ita porrigens, ut pēnas suas cōprehendi non sinat.*

Emblema XXVII.

Heroicum est carmen cum trimetro Iambico assecla.

*PERSEAM arborem esse Aegypti peculiarē
scribit Theophrastus lib. 4. de plātis, aspectu ve-
nustam, ingentem, pyro assimilem cūm foliis, tum
floribus, ramis' que: cuius etiā poma, quae copiosē
fundit, magnitudine pyrum representant, specie
oblonga, amygdalacea, colore herbido, nuce intus
pruno non dissimili, sed minore multo ac molliore,
carne dulci admodum ac suavi. Qua ex descri-
ptione deprehēdere licet Perseam, nostrae Persico
esse congenerem, specie tamen dissidentem. Nican-
dri interpres apud Persas letalem prius, transla-
tam in Aegyptum, terra mangonio salubrem eua-
sisse scribit: cuius dictis attestatur non uno in lo-
co Galenus, & locuples testis Iunius Columella
lib. 9. iis versibus:*

*Stipantur calathi pomis quae barbara Persis
Miserat (ut fama est) patriis armata venenis.
At nunc expositi paruo discrimine leti
Ambrosios praebent succos, oblita nocendi.
Quin etiam eiusdem gentis de nomine dicta*

Exiguo

Exiguo properant mitescere Persica malo.

Quibus ex verbis facile agnoscitur discrimen inter has arbores. Porrò nux huiusce arboris dura, turbinata, cordis figura nō absimilis nucleum operit: innuente symbolo sapientiam nucleo assimilatam, operculo duro, reseratu difficili esse operam debere. De hac Plutarchus, lib. de Iside, in hunc modum. Inter plantas quas fert Aegyptus, Perseam eximiè præ ceteris Isidi sacram esse voluerunt, quòd eius fructus, cordis speciem, folium, lingua representet: nihil enim inter omnia, quæ homini à Deo data sunt, diuinius est sermone, præsertim qui de Deo instituitur, neque maius ad veram felicitatem momentum obtinet. Hæc ille.

Emblema XXVIII.

Metrum est Iambicum trimetrum, cui subiungitur Archilochium, quale est Horatij illud in Epodis:
*Plecti nihil me, sicut antea, iuuat
 Scribere versiculos, amore percussum graui.*

ARBOREM pinxero quercum, ut solidioris ligni, firmioribusq. innixam radicibus, qualis virorum principum conditio est, quæ priuatorum, durabilior: cui altrinsecus immineat ex atro et turbulento

caelo allatum hominis caput plenis buccis spirans
(ita enim ventos pinxere veteres) decutiens' que
folia, partim humi strata, viridia licet, partim ca-
dentia, paucis adhuc superstitibus in ramo uno
aut altero: cuius caudici circumuoluta scheda
loquatur dictum istud Italicè: BASTACH' IO
VIVO. Nil mirum est, neque verò absurdum, ar-
bori comparari virū principē, quando & Horat.
Pompeiū Magnum multitudine pariter atq; ma-
gnitudine rerum gestarum clarissimū, allegoricè
Ponticam pinū, & Syluæ nobilis filiam nominet.
quin & Lucanus poëta eundem Magnum quer-
cui silua arborum obseptæ, eadem ratione compa-
rat. Princeps, etiamsi de gradu sit exactus diro
nouercantis fortunæ ludibrio; non patitur tamen
generosos illos spiritus ita infringi aut pessundari
pro cæcæ sortis libidine, ut quidquam auito pro-
genitorum suorum stemmate indignum admit-
tat: cuiusmodi Gilimerem Vandalorum Regem
commemorat Procopius, & nostrū auum talem
non unum protulit. Idem in virum fortem & in-
fracti pectoris conuenit, honoribus opibus' que
per inuidorum suggestiones exutū, contentumq;
in otio paupere delitescere.

Carmi-

Carmini Heroïco subiūgitur Iambicum trimetrum.

APVD priscos Romanos Flamini Diali tanta in religione habitam fuisse hederam comperimus, ut eam vel nominare, ne dicam tangere, in-expiabile nefas existimaretur; propterea quod is frutex vincit atque illigat lubrico palmitum errore, quocūque se applicat, uti Festus Pompeius indicat. Nimirum declarat istud symbolum, sacerdotem castum & ab omni lascivia Venerea quā maximè alienum esse debere: quando suos amatores ita circumveniunt Veneres & circum-ventos enecāt, ut hederā solet arboreas vires complexu arctissimo vitalis succi inanire. Eidem non licebat annulum solidum aut nodosum digitis inducere: nempe ut ab omni animi angore liberum, neque mali cuiuspiam sibi conscium esse debere ostenderet eum, qui rei diuinæ vacaret. Pictura postulat profanū aliquē depingi, qui Flami- ni siue sacrificio (Flamē aut pileo insigniebatur, cui virgula oleagina cū pauxillo lana erat superim- posita, cetero habitu nostris ferè similis, lineo ami- culo toga inducto, unde Linigerorū nomē) porri- gat hederā, sed abnuēti et vestigiū reducēti, & al- tera manu exhibeat annulū circularē & solidū.

Trimetrum Iambicū monocolon, in quo priores duo versus reciproci sunt, qui trāsposita à calce dictionum serie transeunt in pentametros, hoc modo:

*Effere seruili colla repanda iugo
Irrita taure paras molliter excutere.*

NE QVICQVAM sapit & ferre recusat iugum, qui semel admisit: quando & elephantos iussa facere, & Leones iuga subire videmus, haud temerè excutienda. Serò coniugij capistrum acceptum deplorat maritus, qui semel collum submit. Aërem verberat, qui publicis muneribus, qua curanda suscepit, ingratis defungi parat. Pictura per se clara est.

Emblema xxxi.

Symbolum istud ingeniosè & luculenter à Nasone libro Tristium secundo explicatur, ibi.

*Nil prodest, quod non ledere possit idem.
Igne quid utilius? si quis tamen vrere tecta
Comparat, audaces instruit igne manus.
Eripit interdum, modò dat medicina salutem,
Quæ q. inuāt monstrat, quæ q. sit herba nocēs.
Et latro, & cautus præcingitur ense viator:
Ille sed insidias, hic sibi portat opem.*

Disci-

Discitur, innocuas ut agat facundia causas:

Protegit hæc fontes, immeritos que premit.

*Vsus rei salutem præstat, abusus necem aut detri-
mentum saltem adfert: certè ita demum unum-
quod'que aut commodat aut officit, prout eo vel
utare vel abutaris. Lex eadem alio atque alio
sensu accepta, quem gravaret, reum absoluit, inno-
centem inuoluit. Quàm sepe scripturæ membra
luxata & veluti assulatim conuulsa, aut in partes
consecta, aut commate interstincta, hæreticos ar-
mant, causa casuros, ubi loci, unde petita sunt, te-
nor expendatur aut attentius consideretur. ita fit
ut eundem locum pro sui defensione Marcion &
Valentinus adducant; Christianus eundem rectius
indubitatus que pro se alleget: hinc tot schismata,
tot pestilentes factiones et prioribus sæculis & his
nostris inconsutilem illam Christi vestem lacera-
runt. Terra & venenorum & omnis boni parës
ac alumna, tot pernicies protulit, quot species: tot
dolores, quot colores, ut inquit Tertullianus, lib.
aduersus Gnosticos. ita Lucret. inquirēs causam
cur idem alij sit cibus; alij venenum,
Præterea, inquit, nobis veratrū est acre venenū:
At capris adipēs & coturnicibus auget.*

H 4

quod

quod & Plinius non tacuit, lib. 10. cap. 72. Venenis, inquiens, capra, & coturnices pinguescunt: (ea est enim verior lectio, quã qua habet, caprea.) Quin & Aristoteli idem non fuit ignotum. Ad picturã varietatẽ pingi potest Helleborus niger, siue, veratrũ, quam herbam hinc depasti homines exspirent ac vitam cum morte commutent: inde coturnices aues & capra eo pabulo usã, vegeta sint et agiles. Altrinssecus pingatur ignis cui assideat aliquis, ut rigorem expellat: & in proximo, domus incendio conflagrans.

Emblema xxxii.

Heroicum, cui subiungitur tetrametrum Clodũ, siue Episcazon à Plotio dictum, Aristophanium nominat Seruius.

PINGITUR mulier scabello aut tripodi insidens, geminas alas ad modum talarium Mercurij expansas, velut paratum volatui peculium, dextra tenens: leua testudinem merito tardigradam à Pacunio dictam: rursus dextro pede terram premēs; sinistro in altum elato, ita ut dextra expromptam agilitatem remoretur pedis dextri gravitas: rursus que leua tarditatẽ adiuuet pedis
item

item laui alacritas. Mediocritatem auream insinuat symbolum : item que animi moderationem, ne ita efferamur, ut sortis nostrae obliuionem induamus, ne ue iuxta adagium, ita fugiamus ut prater casam. Habet affinitatem cum illo Augusti dicto, Festina lentè. Tarditas immodica, praecipitatione castiganda venit : & celeritas nimia illaudata est & vitium habet. Itaque modus omni in re seruandus est : atque ita festinandum, ne vel tardi, vel praecipitis nomen incurras.

Emblema xxxiii.

Iambicum trimetrum Archilochium monocolō, Horatiano illi simile:

Iam iam efficaci do manus scientie.

VERISSIME dictum est ab Ouidio poëta:
Natura sequitur semina quisque sua:

nimirum ita ferme comparatum videmus, ut nihil tam commodè fiat aut dicatur, quod non detorqueat, deprauet, ac sinistrè interpretetur calumnia. Propterea scitè & festinè dictum est à Theodoro Atheniensi, cum illi fuisset obiectum, quòd multos sua doctrina deteriores redderet, aliorum id vitio accidere, qui sinistra ipsius doctri-

H 5 nam

nam acciperent, quam ipse dextra porrigeret. Neque malè sonat vulgatum prouerbiū: Volucres pro suo quamque rostri modulo cantillare: cū velit innuere improbos non posse non improbè loqui, bonos verò benè. Nempe rosa utilem mellificio materiam api suggerit, aranea venenum: Quam saepe fit ut dictum innoxium, ac sine fūco expressum, huic risus & leporis seminarium sit; illi Vatiniani odij fomes & incentiuum. Scriptura sacra, inquit Nazianzenus, in prima Stelitenice: probis est virtutis armamentum; at sceleratis nequitiae stimulus.

Emblema xxxiiii.

Heroicum Alcmanio siue Archilochio prepositum, quale suprà i x. Embl.

BACCHVS cognomento Psilas, quasi alitem dicas, Amyclis vrbe Laconiae exitiali silentio nobilitata, colebatur. sua namque lingua Itha alas vocabant, quò respexit fortasse Catull. eo versu. At parte ex alia florens volitabat Iacchus,

Voluit autem significare artifex, Vinum, si modulus adsit, ut tristitia curā hebetare; ita ingenium agile reddere & alacre, nihilo secius quam aues
pennis

pennis euehuntur, uti à Pausania in Laconicis proditū est. Tarnetsi cum Eubolo sapiētiam vino obumbrari dicat Plinius; accedo tamen Plutarchi sententiæ, inuentionem & facundiam vino tribuētis. sic enim in symposiacis loquitur: Quidam inter bibendum inuentionis acrimonia & linguæ disertitudine, quæ in sobriis ieiuna & contracta erat, seipso superant, ii que vini feruore, ceu nido-re quoquam thureo suffiri atque expleri se sentiūt, metu, qui spiritus generosos cohibebat, exploso: est enim vinum fecundissimum liberè ac proinde verè loquendi alumnus, sine quo nullus est ingenij et industria usus. vinum calore (ut inquit Plato) & animū & viscera imbuunt. Hinc est quòd Aeschylum nobilissimū poëtam non nisi inter calices tragœdias suas scripsisse legimus: Enniū vinosum ad canenda bella profiliisse: priscos heroās inter calices grauissimis de rebus consultasse. Neque verò temulentos, siue, quod idem est, rationis egentes, scripsisse aut consultasse, sed postquam mero inca-luissent venæ, ac dispulsa esset illa ieiunitatis se-gnities, verisimile est. Neque alienius à symbolo isto cecinit Niceratus:

Egregio vati vinum fit Pegasus ales.

Pingatur

*Pingat*ur Bacchus puer, nudus, imberbis, rubidi coloris, lato vultu, pampinis redimitus, corniculis è fronte promicantibus, corpore non obeso aqualiculi instar, sed vegeto & agili, alis extra humeros exstantibus volucer, altera manu botrum tenens; altera, si placet, scyphum: oculis viuacibus, & calum suspectantibus.

Emblema xxxv.

ADOLESCENTIÆ flos non per luxum, deses'ue otium deterendus est, sed veris animi ornamentis tingendus, siue id in litterarum atque artium liberalium studio, quibus etas prima ad humanitatẽ informatur fiat; siue in mechanicis, sedentariis, aliis'ue opificiis. siquidem laboribus ut duratur virtus atque adolescit in maius; ita luxu degeneri' que otio exolescit ac diffluit. Laboribus (quos ubique sanctos agnoscit scriptura sacra) & vitæ subsidia queruntur, & lata senectutis adiumenta comparantur. Labor iuuentæ viribus, dum genua virent, conuenientissimus est: at senectutem decet feriatum à laboribus otium, rerum' que partarum usus: Quo spectat laudatus ille Ennij poëtæ versus:

Sicut

*Sicut fortis equus, spacio qui fortè supremo
 Vicit Olympia, nunc senio confectus quiescit.
 Proinde rectè dictum est à Portio Latrone insi-
 gni rhetore: Quere adolescens, utere senex; & in
 eandem sententiam à Seneca: Iuveni parandum,
 Seni utendum. Pingantur hinc adolescens expe-
 ditis lacertis, nudo capite, ligone terram proscin-
 dens: illinc senex abolla pellita suffultus, in solio
 accumbens ad genialem mensam epulis scyphis-
 que exstructam.*

Emblema xxxvi.

Heroicum comitatum Iambico senario.

*PAVSANIAS in Corinthiacis commemo-
 rat apud Sicyonios exstare nobile Veneris simu-
 lacrum ex auro & ebore sculptum Canachi cla-
 rissimi statuarij manibus, quæ capite gestet cali
 orbes, altera manu teneat papauerũ capita; alte-
 ra malum. Innuere artificem voluisse arbitror Ve-
 neris in omnia animantia potentiã, quando & Io-
 nem suum in varias species mutatum calo dedu-
 ctum Veneris caussa fabulantur poëtae. Huc spe-
 ctant Lucretij versus:*

Alma

*Alma Venus, hominum diuini que voluptas, capta lepore
 Illecebris que tuis omnis natura animantum
 Te sequitur cupidè, quò quãque inducere pergis.
 Omnibus incutiens blandũ per pectora amorem
 Efficis, ut cupidè generatim sacra propagent.
 Pingatur Venus nuda, myrto coronata, cum puero
 Cupidine alato, caco, pharetra & arcu instructo,
 leua malum aureum tenens, dextra papauera:
 ad ornatum addi potest quadriga à duobus cygnis
 & columbarum pari numero tracta, cui insideat
 Venus: nam cygnos eam vehere Horatius, Statius,
 & Ouidius loquuntur, alij huic muneri columbas
 deputant: Sappho etiam passerem dat.
 Porro nemo est, qui nescit papaueris vim precipuã
 esse in sopiendo somnũ, conciliando, usque adeo
 ut copiosiore eius usu inexpugnabilis etiã somni
 necessitas ac veternus inducatur. Venus autem
 presertim moderata, iras implacabiles sopit atque
 remittit, testibus Aëtio & Aegineta, ingenij ma-
 stitiam obliterat, animum sedatum reddit, atra-
 bile percitos furiososque ad sanam mentem reuocat.*

NEMI-

NEMINI ignotam arbitror nucem Pineam, quam superstitiosa antiquitas Cybela olim sacrarat, colliculis quibusdam inequalem & asperam, ac veluti in gradus quosdã scansilem miræ duritia, qui vix, nisi vi ignis expugnati, in valvas debiscunt, & lacunatos torulos reserant, in quibus nuclei dulces resident, magni ad diuersa corporis mala usus, quos & conos & strobilos nominant peritiores. Hanc insigne, ni fallor, gẽtilitium olim domi tuæ mihi ostenderas, Tenere ornatiss. quando euocatum à Rege in Daniam, humanissimè excepisti, eo ferè emblemate in instrumētum omne argenteum addito. Cuius ego non aliud fermè symbolum puto, quàm quòd è virtute & eruditione, omni que sapientia (quo non temere nisi per labores peruenitur) dulcissimus omnium existat fructus, qui sapienti recordationem actorum laborum longè incundissimam adferat.

Ex

EX Hieroglyphicis notis, quas ignorabiles Marcellinus nominat, petitum symbolum. Viperæ, inquit Plinius, mas caput inserit in os, quod illa abrodit voluptatis dulcedine. Confirmat hoc Orus Apollo, addita symboli explicatione, in hæc verba: Ægypty mulierem suum maritum exosam, vitæ que illius insidiantem, solumque ob concubitum illi assentantem exprimere volentes, viperã pingunt, que in coitu caput maris insertum ore complexa, illud morsu truncat. Pictura ratio per se evidens est.

Emblema XXXIX.

Alcaicum metrum choriambicum, secundum Seruium, quale est Flacci illud:

Nullam, Vare, sacra vite prius seueris arborem.

PINGATUR columba cauea inclusa, cui insidietur atque immineat altrinsecus superuolans aquila. potest autem in superiore pariter & inferiore cauea limbo, ascribi hic versiculus:

IL MAL ME PREME, ET ME SPAVENTA IL PEGGIO. Innocentium angustias aptè exprimit symbolū, quos non ita satis tutatur sua tenuitas & rei familiaris angustia, quin mille descri-

*discrimina ab impostoribus & rapace hominum
genere illos circumstent.*

Emblema XL.

Carmen est AEolium, à Sappho modis AEoliis delectata, frequens in usu habitum, teste Terentiano Mauro, quale memorat istud:

*Cordi quando fuisse sibi canit Atthida
Paruam, storea virginitas sua cum foret.*

NEMO est tam persunctorie in poetarum libris versatus, cui non suboleat Amorem fingi ignem esse quendam occultum, qui cor iecur'ue, propriam illius sedem insideat, & praesens absens'que vitalia noctes ac dies depascat, unde illud est de Didone dictum. Et ceco carpitur igni. Et illud: Est mollis flamma medullas. item illud: Quisquis amat, uritur igne graui. atque adeo Xenophon ipso etiam igne flammâque torrentiorem illum facit, utpote cum ignis tangentem solum urat & vicina depopuletur: hic verò etiam in procul obtuentes & longo terrarum tractu separatos, ardentibus suas sagittas acuat, quod inquit Horatius: Itaque aptè faci comparatur, quam & sua flamma depascitur; & vicinus ignis, cui imminet, consumit.

sumit. Pingatur fax cerea paulatim liquescens
 vi ignis propinqui, & accenso ellychnio ab altera
 parte sese consumens, cui si lubet addi potest Ita-
 lum hendecasyllabum.

ARDO D' APPRESSO, ET DA LONGE
 MI STRV GGO.

Emblema xli.

Senarij sunt Iambici acatalectici.

CLEMENS *Alexand.* li. 5. *stromatū*, refert ex
Pherecydis Syrii auctoritate Anacharsim Scythā
pingi solere, laeva manu genitalia operientem, de-
xtra os compescentem, ad modum Harpocratis
Aegyptij: eoque symbolo innui, debere nos supe-
rare utrumque quidem, & libidinem nimirum
seu voluptatum seminarium, & linguæ petulan-
tiam. sed hanc potissimum. Laërtius ait statuis
huius philosophi additam fuisse sequentem inscri-
ptionem, Linguæ, ventri, pudendis impera: quo
symbolo ostenditur garrulam & effrenē linguam
infinitorū malorum esse caussam: luxu foedius ni-
hil aut scropha dignius: & libidinis incentium,
velut Circeum poculum ex hominibus belluas
nos facere.

Aristo.

Aristophanium Iambicum tetrametrum brachycata-
lecticum monocolon.

IN describenda Sphinge dissentiunt inter se
auctores. siquidem eam triformem fuisse belluam
fabulatur Palephatus corpore canino, facie puel-
lari, alis volucris, voce humana. ZeZes Lycophro-
nis interpres leonina specie antrorsum, posteriore
humana, unguibus gryphinis, aquile alis eam de-
pingit. Ausonius quoque triformem describit illis
versibus in grypho ternario:

Terruit Aoniā volucris, leo, virgo, triformis
Sphinx, volucris pennis, pedibus fera, fronte
puella.

Psellus in allegoriis biformem facit, umbilico te-
nus elegante forma puellam, cetera hispida, cau-
da oblonga, & ferinis pedibus, lingua Atticissan-
te & Pythagorea, hoc est, diserta & sapiente:
Aelianus etiam lib. 12. de animal. cap. 7. διφῶν ἢ
διμορφον biformem & duplici constantem natu-
ra, ab Aegyptiis effingi sculpiq; commemorat, mi-
stura leonini & virginalis corporis in unum con-
flata: idq; Euripidis testimonio cōfirmat. Suffra-
gatur illi Orig. li. 1. cōtra Cels. dimidia sui parte
virginis formā præ se tulisse scribens, & Clemens.

Iam verò Diodorus Siculus, & cum Solino Plinius in Simiarum genere enumerant Sphingas, comis villosas, prominulis mammis, & dociles: quæ nihil ad nostrum institutum, nisi quòd fabulæ biformis monstri attestantur. Quid dicam quòd Dion Chrysostomus Sphingem allegoricè inscitiam exponit: at Psellus pro homine è dissimilibus constante, siquidem pars nostri rationalem facultatem obtinet, pars brutam naturam sortita est. Nunc ad symbolum veniamus, quod ex Clementis Alexandrini sententiâ adscribam. Sphinx inquit lib. 5. Stromatum, pro delubris statuebatur apud Ægyptios, vel quia altis inuolucris operata sit omnis de Deo ratio, & mortalium sensibus obscura atque imperuia: vel quia amare pariter & timere Deum teneamur, ac diligere quidem ut piis mitem & benignum: metuere verò, ut inexorabilem meritoque iustum vindicem scelerum erga impios, siquidem Sphinx humanam pariter & belluinam speciem representat: ut nimirum ferina forma, terribilem eius duritiam & asperitatem in exigenda ab impiis vindicta insinuet; humana, facilem atque obuiam erga pios clementiam. Hanc in symbolo interpretationem secutus

secutus sum, tametsi aliter exponat Synesius Pto-
 lemaidos Episcopus longè doctissimus in libro De
 regno, et repetit in libris de Providentia, in hanc
 ferè sententiam. Sphingem Aegyptia gens ante
 delubra consecrauit, ut sacrum symbolum coniu-
 ctionis virtutum, fortitudinis & prudentia, dum
 ferina species robur representat; humana pruden-
 tiam: robur namque prudentia duce destitutum,
 temerè citrà que consilium & iudicium rapitur,
 miscens atque confundens omnia: rursus inge-
 nium & industria aut prudentia, quantumvis
 magna, nisi manus habeat administras, inutilis
 est atque euanida. Sed hoc eius interpretamen-
 tum ideo respui, quòd aliud huius rei symbolum
 eadem gens dederit; de quo diximus embl. XIII.

Emblema XLIII.

UT fulminis, ita & procella eadem est ferè na-
 tura & vis, ut validissimà quaeque ac renitentia
 sternant, euertant, dissipent. Idem est lioris inge-
 nium. Contrà arundinem contumacem aduersus
 saeuientium nimborum impetus, domitricem que
 ruentis cali videmus, nec aliis armis quàm pa-

tiētia quadam tutam. Neque verò alia est equitatis animi ratio, quæ inuictò robore despuit ac perferendo inuidiam cetera que mala superat, gloria immortalis quaestu opulentissima; ubi temeritas succumbit, quàm laudem inuenit, sæpius.

Qui vitæ honestati innititur fortiter patiens, is et tute viuit, & de inimicis triumphat serio, taliq; fortuna etiam adiumento esse solet, quod Cornificius dixit. Pictura ratio obuia est, ubi ventus aliquis tumidis buccis inspirans, ingentes arbores et confringit medias, & reuulsas radicitus profligat, illaeso perstante arundineto.

Emblema XLIIII.

*PRODICVS Cens philosophus librum conscripsit Horarum nomine, in quo fabulatur Herculem viam ingressum, fortè incidisse in Virtutem ac Vitium; quarum utraque magno studio illum in suos mores vitæ que institutum pertrahere conata fuerint: tandem victum in partes Virtutis concessisse, eiusq; sudores antetulisse insidiosis ac titillatricibus Vitiy voluptatibus deliciisq;. Narrationem omnem licet petas ex Xenophote, libro
commen-*

commentariorum de dictis factisq̄, Socratis secundo . Meminit Cicero de officiis lib. primo. Silius Italicus eleganter hanc fabulam transtulit, lib. 15. Punici belli, ad Scipionē, cui de bello in Africam cogitanti, dextra leuaq̄, adstitisse hinc Virtutē, illinc Voluptatem fingit, addita utrique oratione ad persuadendum efficaci. Simili ratione Lucian. in somno apparuisse sibi Statuariā et Doctrinam comminiscitur, quarum utraque sui studium illi persuadere conata sit. Simile commentū est apud Poggium de Industria & Pigritia per somnum cuidam apparentibus. Tendunt omnia ad vitæ institutum delectumq̄, qui à Deo animarum ephoro seu natura, cum pubescimus, proponitur: id namque tempus aptissimum deligitur ad ingrediendam certam aliquam viuendi viam. Neque verò aliud est Paridis iudicium, quàm delectus adolescentis in persequendo hoc aut illo vitæ instituto, dum aut recta ratio eū ducit ad verorum bonorum, hoc est, Palladiæ vitæ amorem; vel animi affectus vecordia seductus, ad Venereæ & in speciem pulchræ formæ admirationem rapitur & inclinatur, uti vult Proclus Diadochus in Platonicis commentariis.

Hexametrum, cui subiungitur Iambicum dimetrum catalecticum.

APVD Sain inferioris Aegypti regionis metropolin, in vestibulo fani Mineruæ sacrati, hieroglyphicum symbolum exsculptum fuisse hoc ordine commemorat Plutarchus in libro de Iside: nimirum Infans, Senex, Accipiter, Piscis, Hippopotamus ordine sequebantur: quo admonebantur à primis vitæ initiis ad extremum usque eius terminum, animis hominum insidere debere, quòd Deo nihil sit magis inuisum atque exosum, quàm impudentia. Accipiter autem Dei significationem habet, quoniam ea avis ceteras antecellit & acie obtutus, & volatus pernicitate. Piscis verò odij latentem significationem præfert, propter mare elementum humanæ naturæ inimicum. Hippopotamus denique impudentiam notat, ut qui genitori quoque suo non parcat, eoque necato vi matrem ineat. Est autem Hippopotamus siue Equus fluvialis, soli Nilo cognitum animal, corio & pilis vestitum; ut vitulus marinus, quaternis pedibus, unguis bifidis quales bubus, dorso equi & iuba, rostro resimo, cauda tortuosa & breui, dentibus aprorum aduncis, animal præ ceteris sagacis-

sagacissimum, ut quod in arundinetis succis cubile ponit, tramites que à pabulatione auersis vestigiis varios distinguit: & ex voracitate nimia pigrescere se sentiens, arundini præacuta crure impresso, sanguinis profluum elicit, eaque inanitione sibi medetur. Hæc ferme de Hippopotamo ex Ammiano, Plinio, Solino.

Emblema XLVI.

Carmen est Antispasticum tetrametrum, eius generis quod à Seruio Honorato tali exëplo cõprobat. Mæcenæ atavis, Lydia quos fert, genite.

INTER cetera, quæ leoni sæuissimo animali terrorem incutiunt, enumerat Plinius lib. 8. cap. 16. circumactos rotarum orbes, & cantus gallinaceorum, sed omnium maximè ignes. Confirmat hoc Orus Apollo, nulla re magis domari atque frangi leonis feritatem, quàm accensis facibus. Ira tumor haud ferme compescitur melius, quàm documentis præceptis que celestis philosophiæ, quæ facis instar mentem illuminat, & ab indomita præcipitis affectus rabie cogitationem auocat, sanæq; doctrinæ suggestionem munit, & animi tranquillitatem conciliat. Præterea & supplicij

I 5 metus

metus non iram moderatur modò ; sed & ceteros affectus velut iniecto freno cohibet. Ira significatio à tædis non est aliena : nam & definiunt eam sanguinis circa cor ardorem, unde Lucret. lib. 3. Est etiam calor ille animo, quem sumit in ira, Cùm feruescit, & ex oculis micat acrius ardor. Quod ad picturam attinet, pingatur fax ardens, & Leo qui auersetur ignem illum.

Emblema XLVII.

Carmen est Alcaïcum dactylicum monocolon, constans pentemimeri Iambica, & gemino dactylo, simile illi Horatiano:

Fauete linguis, carmina non prius.

PINGATUR *Cervus pernicissimo cursu fugiens, sed obliquato nonnihil collo, sagittã vulneri hærentẽ respectãs, ut aliqua ratione doloris sensus exprimi videatur. Expressũ ex illo Hetrusci poetæ versũ qui etiã non absurdè appingi potest. DI DVOL' MI STRVGGO, ET DI FVGGIR' STANCO. Qui ager animi peregrinando & trans maria currendo doloris fastidium leuare se posse sperat: non absimilis est huic Cervo. nam & agrimonie vulnus animo circumfert, & opes atterendo*

terendo, ac in ignota incurrendo hospitia, dum malè tractatur, lassescit, cruditatemque vulnerris adauget.

Emblema XLVIII.

Heroicum est Archilochio tetrametro adiunctum.

DESUMPTVM est ex Plutarcho, libro de Iside sapius antea citato, ubi sic ait. In Creta Iouis fuit statua, auribus mutila: quo symbolo innuere voluit artifex, principem & qui ius in omnes habeat, non debere alicui aures suas mancipio dare, hoc est, ita accommodare ut ab illo possessa videantur, ut que illarum obsequio abuti queat. Nihil perniciosius est quam quòd aures in omne patentes princeps habeat: id quod Marcellinus lib. 16. de Constantino Cesare predicat, turpem tanto Imperatori maculam adspersens; contra quam praclarum acroama & elogium Iuliano lib. 18. idem tribuit illius patrueli, quo predicat eum personarum indeclinabilem iusti iniusti que fuisse distinctorem: addito & documenti vice exemplo laudabili, quod huiusmodi est: nam cum Numerius, provincia Narbonensis rector, peculatus insimulatus, rationibus crimen obiectum facile dilueret, ac Cephidius orator

hominis

*hominis innocentiam acerrimè oppugnaret, in-
ops' que documentorum exclamaret: Neminem
quenquam nocentem fore, si infitari sufficeret:
Iulianus sapienter ex tempore subiecit, Ecquis
tandem innocens erit, si accusasse sufficiet? Non
alienum hinc est Alexandri Macedonis factum,
altera manu opposita aurem obstruentis, ut reo
seruaretur integra.*

Emblema XLIX.

Trochaicum Sotadicum trimetrum acatalecticum
monocolon, quale illud apud Marium Seruium:
Arua sicca nimbus intrat, ite leti.

*CVLEX insectum flammæ splendore mirè
gaudet: itaque lucernis aduolitat, moxq; exustis
alis concidit, atque interit. unde & Pyrausta gau-
dium & interitus, in prouerbium abiit. Non ab-
similis est condicio amantis, qui inescatus amo-
ribus, temeritatis suæ fructus metit, & quem de-
perit, igne perit: quò spectat Aeschylî Tragici poë-
te senarius:*

Pyrausta inertem pertimeo necem nimis.

*Potuit & pudicus amor huiusce calamitatis
sensum incurrere, quando Euadnen legimus præ
nimio*

nimio coniugis Capanei amore seipsam ultro pyra ardenti inieccisse: Portiam legitimi amoris singulare ornamentum, marito Bruto extincto, ardentibus carbonibus ore haustis, vitam abruptissime, testante Valerio Maximo. Nam Dido se ipsa ferro consumens dubium in utramvis partem exemplum attulit: ita ut pictura per se alioqui manifesta adscribi queat versiculus Italicus:

COSI DIBEN' AMAR, PORTO TORMENTO.

Emblema L.

COMPLECTITUR istud emblema ternas precipuas uxoris dotes, nimirum residem domi sua operam (cuius explicatio XXII. embl. elucescit) deinde opum mariti industria quaesitarum custodiam, postremo linguae continentiam. Pingatur itaque recto corporis statu mulier, dextra clauium fascem praese tenens; laeva ori opposita, qua specie Angeronia Dea, silentij praesul, pranexo obsignatoque ore figurabatur apud priscos.

ADAMAS

ADAMAS ut inter gemmas facile principatum obtinet, neque mirum, quippe cui vis indomita nomen Græca interpretatione dedit; ita duarum violentissima natura rerum, ferri ignisq; contemptricem vim singulari prerogativa iam olim possidet, atque auctoritate scriptorum veluti mancipi tenet: quando enim incudes, nedum malos ferreos dissilire inusita sua duritie faciat; hinc est quod adamantem (quem opum gaudium præclaro elogio nuncupat Plinius) reliqua vi omni infragilem atque inuictum, solo hircino sanguine, nec nisi recenter à cade feruente, rumpi posse naturalium rerum ventilatores negant. Emblema desumptum est (ne quis nobis fascinus à maleuolis obrepat, qui candidè nostros labores in publicum proferimus) è librorum Præga, quæ Bohemix copiosissima facile & litterarum studiis celeberrima est ciuitas, excusorum frontispicio: uti annulus pala inclusum habens adamantem, decussatim præfert hinc securim Amazoniam; inde trullam ferream igne ardente coruscantem.

TRES

Caemen est heroicum cum Archilochio dactylico hypercatalectico.

TRES sunt capitales verae laudis ac honestatis omnis hostes; tres exitiales pestes, Inertia, Gula, Venus: Haec nimirum sunt pellaces illae Sirenes, quibus sapientiae adumbrator Ulysses aures obstruxerat: haec verae Gorgones torporem menti industriaeque conciliantes: haec ipsissima Harpyiae animorum pabuli depeculatrices, quae patria, hoc est, mentis bona comedunt, ratione exuunt, animi que lumen excacant. Pingatur homo Sardnapali aut Bonosi cuiuspiam similis, ventricosus, et obesus, accumbens resupinus in lectulo, subalaribus culcitrīs innixus, dextram patera iniciens in mensa apposta, laeva Venerem expapillatam contrectans: addatur ad latus Gloria fugientis specie, retrospectans, et auersa manu veluti valedicens. Porro Gloriae purpureus habitus, ut late conspicuus, aut Attalici generis, tribui debet, cum laurea corona sempiternitatis teste: cuius plantis adicerem talariae alas, ad modum Mercurij: paludamentum autem illud purpureum aut χρυσοβάσιν linguis oculisque passim adpersum distinguerem; tum quia gloria late in terrarum orbem

*orbem dimanat; tum quia gloria celebrē omnium
ora loquuntur, in eundē omniū coniecti sunt oculi.*

Emblema LIII.

Metrum est Iambicum tetrametrum monolon.

*NEMINI non est in ore vetusti poëta dictū:
Veritas Temporis filia, quod nimirum tempus in
lucem proferat veritatem: Saturnum autem pro
tempore accipi indubitatum est. Iam vero con-
stat Democritum dixisse quondam veritatem
altissimo in puteo demersam atque obrutā iacere:
unde sumpta est fingendi Emblematis occasio.*

*Pingatur virgo nuda Veritas, è specu obscuro in-
ter scopulos umbilico tenuis emicans, quam Satur-
nus libratis in aëre alis volitans dextra educit:
circumstent hinc inde tres feminea specie pestes,
Discordia, Calumnia & Invidia, quæ succinctæ
& ligonibus instructæ manibus pedibusque
conentur veritatem egesta humo obruere. Nunc
singulatim personarum habitum ac speciem de-
mus. Veritas virgo pingitur niueo & simplici, ru-
gisque carente, amiculo induta, puro oculorum lu-
mine irradians. Calumniam olim ab Apelle pi-
ctorū coriphaeo ita depictam insinuat Lucian. ut
ornatu sit pulcro, forma egregia, ad spectu ardēte,
laua*

laeva ardentem tædam præferēs; dextra supplicem adolescentem per capillos trahens: Invidia macie lurida pingatur, obliquata oculorum acie, viperis circum caput errantibus redimita, cor' que humanum ori admouens comedendum. Discordia, siue Litis imaginem dabo emblemate LIIII. Saturnus autem operto capite pingatur, senis specie, alatus, laeva falcem tenens, aut, ut alij malunt, clepsydram: Reliqua picturæ pars è superioribus patet.

Emblema LIIII.

SYMBOLVM per se dilucidius est, quàm ut deserto in re clara esse lubeat. quis enim mali omnis parentem discordiã non cecinit, mare calo permiscere doctam? Pictam hæc graphice expressit in Satyrarum fragmentis Petronius Arbiter, quẽ magna ex parte secutus, eiusmodi picturam dederim. Pingatur mulier lacrymis oculis oppleta, scisso capillitio, comas viperis implexas habēs, scabris dentibus & liuidis, sanguinea manu facem ardentem quatiens, que pedibus follem de-
K primat

primat, cuius acrophysion, siue caput fœculum propinquum excitet cum fumo & flamma.

Emblema LV.

MUSCA, meritò ab Homero impudens dicta; qua nullum animal minùs docile putatur, minoris que intellectus, impudentes alienæ famæ obtrectatores denotat, aut amulos Ζοίλος, qui ad benè dicta conuiuent, in vitio leui aut lubrico lapsu immorantur, illud que suggillant. Apis candidi lectoris exemplum est, qui Musarum prata peruolitat, & vitilè mellificio succum depascitur: aut qui Virgiliano more è fimo gemmas colligit ex horridè inscitè que dictis, veneres dicendi conquirat. Pingatur hinc musca iumèto hulceroso insidens, virus que depascens: illinc apis thymum flores que delibans.

Emblema LVI.

CITAVIMVS in Adagiorum nostrorum octaua Centuria, prouerbium à Dionysio Longino rhetore usurpatum, Ψυχῆς γλωττόκομον δουλεία, Animi scrinium seruitus: quòd ea sit animi retinaculum,

naculum, neque sinat libero nos ore eloqui, & liberaliter expromere, quæ animo concepimus, additi magnatum seruitio, vel saltem eorum tyrannide prohibiti, velut iniecto ori freno, cum libertas eloquentiæ nutritrix sit ac parens. Nimirum ea tyrannis ab antiquissimis temporibus inoleuit à principibus usurpata, volentibus flagitia sua virtutum velaminibus tegi, perfidiam specioso fidei fūco induci. Ea fauendi vitii consuetudo, usu stabilita, atque in mores recepta, ingenia scribētium seruitute degeneri ita corrumpit, ut nihil sit ab hac parte sani, ut sacrosancta illa historiarum fides penitus interierit, ut illaudatos Busires & portenta caelestibus propè æquemus. Inde excogitata fuit ingeniosa illa pœna et animaduersio, qua libri incendio absumi iussi sunt Senatuscōsulto in Imperatorum, ne dicam orbis pestium, gratiam; quod de Labieni scriptis memorat Seneca, de Cremutij Cordi Tacitus. Emblemata petitū est ex Philostrato in Scopeliani sophistæ imagine, qui deprecatus operam à Clazomeniis imperatam, qua domi ludum aperiret, respondet, Lusciniam in cauea cantillare. Pictura per se euidentis, lusciniam cauea inclusam, postulat, sed desidem, non volucrem.

DION aurei oris cognomine celebratissimus
 Græcis philosophus & orator, in Diogene siue de
 famulatio, Emblematis istius occasionem dedit,
 ubi diuites onerosa famulorū turba stipatos, Iūlis
 (chenilles Gallicè, nisi fallor; millepedas multipe-
 das'ne Latina lingua nuncupat pilosos vermes ar-
 cuatim progredientes.) assimilat: qui etsi pedum
 agmen infinitum moueant; reptilium tamen sunt
 facile tardissimi: ita enim sonant eius verba, εἰς τὸ
 πρᾶγμα ὁμοιον τοῖς ἰούλοις, οἱ μυρίου πόδας ἔχοντες,
 βραδύτατοι ἐστὶ τῶν ἔρπετων. Nō absimili ratione
 triremes Paridis, quibus Helenam petebat, ob
 remorum ordinē multiingum, ἰουλοπέζους, quasi
 Iūli instar gressiles appellat. His aptissime Crassi
 nostri Torquati mancipiis locupletes, & Tantalii
 fame conturbatrice nobiles comparantur, qui an-
 satis lateribus platearum spatia complent, pellitis
 abollis & ferarum tergoribus hirsuti, fractoque
 incessu superbi, multitudinem assestantium mini-
 strorum puerorum'que ponē & utrinque attra-
 hunt. Millepeda non ignota forma est, ac proinde
 obuia pictura ratio, nisi quòd venustanda illius
 gratia adiici superiore in tabula margine torqua-
 tus aliquis multo comitatu superbus possit.

INGE-

INGENIVM & industria quid non valet,
 quid nō penetrat, atq. pervadit? quo si accedat assi-
 duitas sedula et indefessa, crebris operis eandē in-
 cudē nocte diuq̄, tundētibus, operi instans, nā tū
 rotundū nescio quid et absolutum (cuiusmodi or-
 bicularis ille scientiarū ductus promittit) existat
 inde necessum est. Vetus illud ac veritati consonū
 est: Crebris ictibus quercū deiici, cōtinua atq. in-
 fatigabilis diligentia argumēto, quod difficillima
 etiā quaq. ea via superentur adeo & perficiātur;
 Herculeis ac Theseis laboribus omnia quamuis
 ardua, calū deniq. ipsum, pateāt. Verē ille, Labor
 improbus omnia vincit. Palis & stipitibus, quos
 fistuca adegerint, telluris ipsius solum, & ἔδος ἀ-
 σφαλές (ut Hesiod. canit) pertundi videmus. Has
 tibi sublicas, Susiana quidem familia insignia, sed
 easdem pertinacis industriae symbola, animo insi-
 gas velim, Petre fili, ne torpor hinc te reuocet, in-
 de desperatio ad summa euadendi deiiciat; quin
 potiūs iusta emulatione ad domestici exempli glo-
 riam laudisq. hereditatē adspires assiduo studio,
 quod nocturna diurnaq. manu tractatum, cūctas
 tibi difficultates, velut propitia quaedam Lucina,
 peruias aperiet.

AUCTO-

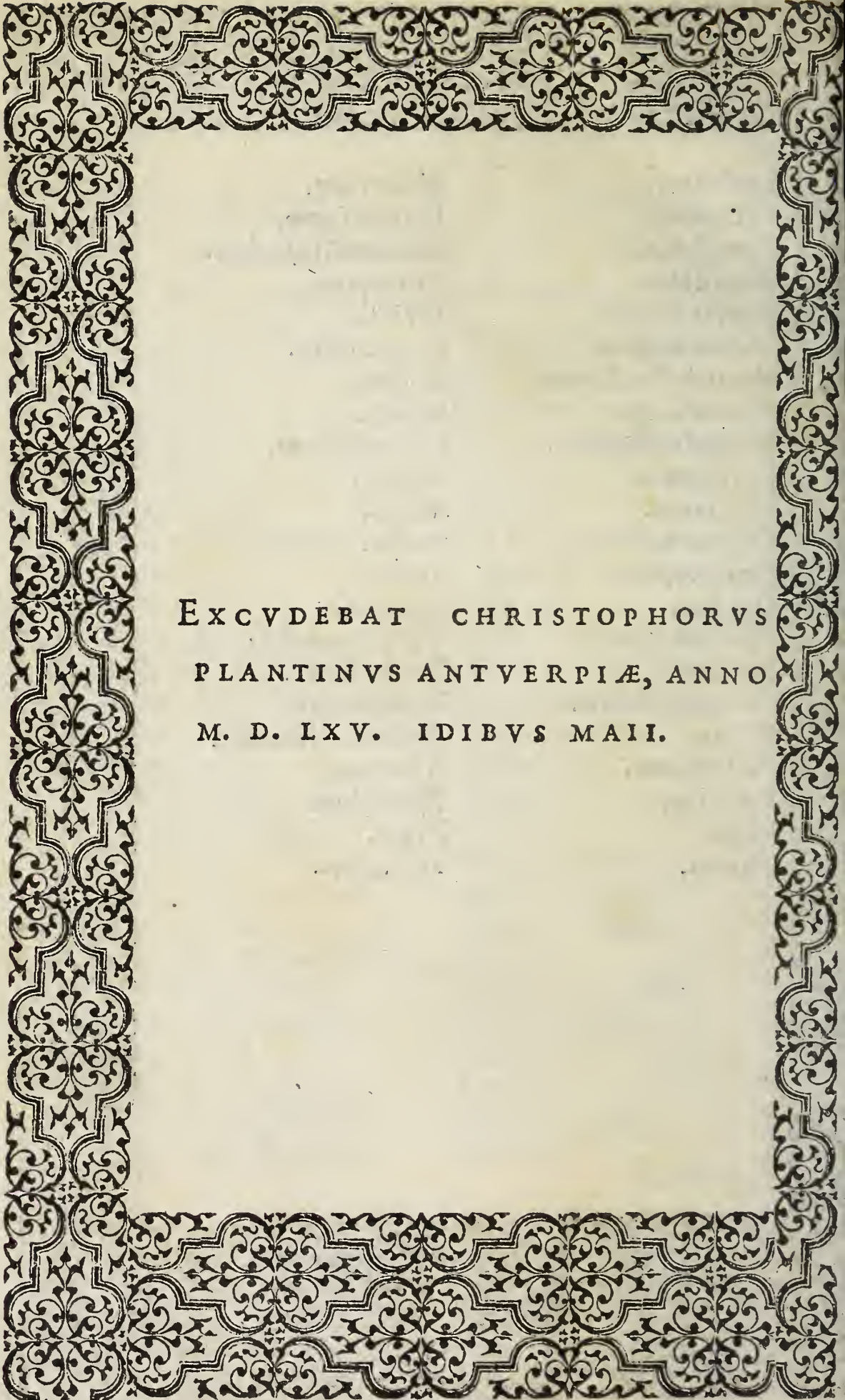
AUCTORVM NOMINA E
QVIBVS PROFECIMVS, ET QVO-
RVM TESTIMONIO SVMVS VSI.

Aelianus.	Dionysius Longinus.
Aëtius.	Dioscorides.
Albericus.	Epictetus.
Alcæus.	Epigrammata Græca.
Aeschylus.	Eralmus.
Ambrosius.	Eusebius.
Ammianus Marcellinus.	Festus Pompeius.
Apuleius.	Fulgentius.
Aristeas.	Galenus.
Aristophanes.	Gregorius Nazianzenus.
Aristophanis interpres.	Harpocracion.
Aristoteles.	Hermes Trismegistus.
Artemidorus.	Herodotus.
Athanasius.	Hesiodus.
Au. Gellius.	Homerus.
Aurelius Victor.	Horatius.
Ausonius.	Hugo Cardinalis.
Catullus.	Hugo Eterianus.
Cebes.	Ioannes Stobæus.
Clemens Alexandrinus.	Isocrates.
Cornelius Celsus.	Iunius Columella.
Cornelius Tacitus.	Iustinus Martyr.
Cornutus.	Lactantius.
Diodorus Siculus.	Laërtius.
Dion Chrysostomus.	Lilius Gyraldus.
Dionysius Arropag.	Lucanus.

Lucianus.

Lucianus.
Lucretius.
Lycophron.
Macrobius.
Marius Plotius.
Marius Seruius.
Martialis Episcopus.
Martialis poëta.
Nicandri interpres.
Nicephorus.
Oppianus.
Origenes.
Orus Apollo.
Ovidius.
Paulus Aegineta.
Pausanias.
Petronius Arbiter.
Philes.
Philostratus.
Pindarus.
Plato.
Plinius.

Plutarchus.
Portius Latro.
Proclus Diadochus.
Procopius.
Psellus.
Qu. Curtius.
Sappho.
Seneca.
Sillius Italicus.
Solinus.
Statius.
Strabo.
Suidas.
Synesius.
Terentianus Maurus.
Tertullianus.
Theophrastus.
Valerius Maximus.
Vitruuius.
Xenophon.
Zezes.
Zoroastres.

EXCVDEBAT CHRISTOPHORVS
PLANTINVS ANTVERPIÆ, ANNO
M. D. LXV. IDIBVS MAII.

HADRIANI
IVNII MEDICI
ÆNIGMATVM
LIBELLVS,

A D
VIRVM CLARISSIMVM,
ARNOLDVM ROSENBERGV M
IVRISCONSULTVM.

ANTVERPIÆ,
Ex officina Christophori Plantini.
M. D. LXV.

CLARISS. VIRO ARNOLDO
ROSENBERGO IURISCONSULTO,
HADR. IUNIVS MEDICVS S. D.

EX TA tibi numeris latebrofa Aenigmata
mitto,

Quæ dextra enodes Oedipus arte nouus.

ROSENBERGE decus Charitū, Muse-
que nouenæ

Rarum ornamentum, præsidiumque meum:

Nempe quaterdenos, cum quatuor, ordine griphos:

Ad numerum tenebris lux rediuiua venit.

Sic Ariadne eo filo duce fugerat olim

Aegides latebras, cæcaque tecta domus.

Prima tenet Calamus gracilis: ² Nix algida: mollis

³ Spongia: cumque ⁴ Manu, thus ⁵ Libanotis olens:

⁶ Ignis edax: ⁷ Echo resonans: assertor ⁸ Iesus:

Cum ⁹ Cereris potu, mollia ¹⁰ Vina simul:

Fictilis ¹¹ Olla: ¹² Vitru fragile: et nux ¹³ Castana: ¹⁴ Taur⁹

Hinc sequitur: foetens ¹⁵ Matula: ¹⁶ Rana loquax:

Instabile ¹⁷ Argentum viuum: ¹⁸ Pappique volantes:

Turgidulum ¹⁹ Cerasum: pendula ²⁰ Araneola:

Tardigradus ²¹ Cancer: ²² Paries & structilis: adde

²³ Clyisma aluum ducens: ²⁴ Aurea mala super:

²⁵ Campanum æs: ²⁶ Limaxque piger: ²⁷ Ceruique fugaces:

²⁸ Pileolus capitis: Veliuoleque ²⁹ rates:

Et ³⁰ Membrana, tenax quam cera obsignat aratam:

Mollis ³¹ Charta: agilis ³² pes: volucrisque ³³ Pila
 Hinc ³⁴ Vespertilio sese ordine stridula iungit:
 Et cum dentato ³⁵ Pectine, dura ³⁶ Silex.
 Post agmen claudunt ³⁷ Morum: ³⁸ Canis impiger: atq
 Sol ³⁹ candens: simul huc, ⁴⁰ ceree Lichne, subis.
 Coniugis ⁴¹ & votum, cui vincla iugalia sordent:
⁴² Temporis usura: & ⁴³ Cos sine fine rotans:
⁴⁴ Prurigo imponet mordax Colophona libello,
 Qui nostra in lucem prurit abire manu.
 En tibi materiem, quæ pangitur ordine, libri,
 Qui rerum exponit nomina luce data.
 Haud alio tenuis mea nunc tibi Musa litabit:
 Complacat magnos vel mola falsa Deos.
 Disce fauere orsis, auram adspirato secundam:
 Quod cecini, nitida fronte benignus habe:
 Neu fallas nugis tua seria; tunc breue volues,
 Cum madidus cenam soluet Iacchus, opus.

Æ N I G M A T A.

I.

EST mihi forma teres: cauus, at non peruius alius;

Quem medium nodis spissa medulla secat.

Porrigo in caudam; cui barbula vestit utramque

Oram; qua volucris sum vice remigij.

Ex sanguis, de carne tamen satus, huius alumnus:

Nec nisi carnosio vellor ab usque sinu.

Tam truncus capite, & diffissa cuspide sectus,

Proluo me succo, Sepia nigra, tuo,

Usus abest linguæ, tamen illa exerceo parte

Ius necis & vitæ: tristia bella sero:

Compono que animos: regum iras mitigo & armo.

Atro felle mea aut spicula melle madent.

Hoc potior lingua; sine me moritura quod huius

Sit soboles: nostram sæcula longa manent.

Illam etiam solas presentis manat ad aures;

Nostra vel immenso, quâ patet, orbe sonat.

Aliter, sed è Gallico idiomate.

ME gignit nutrit' que caro, de carne renellor,

Carnis abest species, nulla est substantia carnis.

Artus crescenti inualidi, mucosâ que origo.

Truncatus' que caput, madidum bibo cuspide rorem,

Quo Genij lati aut irati semina prodo.

Fas perago atque nefas: facilis bona, parua' que sector.

Dissidij ac pacis sum Regibus auctor: amantes

Concilio: moderor mentes, & tempero curas.

Sæpe simultates idem qui concito, soluo.

Quæ que velim sciri, totum dissemino in orbem.

Criminis ipse exfors, multi sum causa laboris.

Dicam te Oedipoden, si quid sim, nomine prodas.

I I.

*Candidor cygni plumis, sum filia Brumæ,
Dura minus glaciæ; sed nec minus algida: fungo
Rarior, ac fluidum in laticem tabesco tepore.
Signo nouem, fuerit si littera prima recisa:
Cor mihi si iungas, vix est auis atrior ulla.*

I I I.

*Tethyos undisonæ mediis ego nascor in aruis,
Mè que cauernosam fistula crebra forat.
Non inuita graui leuis impleo viscera succo,
Quem reuomo exsorptum pollice pressa prius.
Peniculi que loco mensas extergeo mollis,
Et rapio sordes, ulceræque exanio.*

I I I I.

*Porrigor in ramos quinos, & quilibet horum
Diditur in triplices nodos; nisi quintus egeret
Vno, qui solus respondet robore cunctis:
Vndique colliculis surgo, in vallem que resido:
Ast abaci, desit si fortè, ego munia præsto.*

V.

*Thuris odorati de me salit halitus; unde
Natales nostrum nomen sibi vendicat ortus.
Prodiga quæ nimium nostri, per vulnera vitam
Effundo, digitus nisi det carpando me delam.*

V I.

*Ex me nata Sophi perhibent primordia rerum;
Ultimus & rerum finis & orbis ero.
Omnia consumo, nostrum neque nomen abhorret
Ipse Deus: leuius mobilius que nihil.*

Æ N I G M A T A.

V I I.

*Deliciae Panos, prolis Cephisiae amores,
 Conualles adamo, porticibus que vagor.
 Indocilis, prior ipsa loqui, aut reticere loquenti:
 Assecla dictorum, & vocis imago vocor.*

V I I I.

*Dicito, quale putes nomen, quod recta columna
 Inchoat, inde tridens fuscina nectit idem:
 Flexus utrinque uncus secat: hinc biuij nota: claudit
 Idem uncus medio, qui stetit ante, loco.*

I X.

*Nomine sum vini non digna; vicem tamen huius
 Impleo, dum cerebri vitrix percello cavernas;
 Illud Sol radians, me Mulciber excoquit: amne
 Gignor, alit' que Ceres madefacti farris aceruis.*

X.

*Do vires, adimoque, & origo nominis à vi:
 Ingenium exacuo, pectora soluo metu:
 Me gignit Tellus: rutilo sol concoquit igne:
 Mox ventrosa tegunt dolia, praela vomunt.*

X I.

*Stat currente rota fictus cauus aluens, vda
 Argilla ductus, Mulciberi in gremio.*

X I I.

*Aëris excludo, tempestatum' que malignam
 Vim, transmi: to tamen lucem, non perfluo: Bacchum
 Accipio gremio: nostroque fideliter aluo*

H A D R. I V N I I

*Assyrios nimbos, fragrantia' que unguina credas.
Lumina confirmo, speculi' que exerceo munus.
Quin auri nostro pretium concedat honori,
Malleolo si fortè sequax, & ductilis essem.*

X I I I.

*EST mihi dura caro, rugosa veste voluta:
Includor corij tegmine Phoenicei.
Exterius Natura hirto munivit Echino:
Mensam orno, panis dum vice soluo famem.*

X I I I I.

*Signiferi sidus, Cilicum mons, Pasiphaës' que
Nobilis infessor, vector Agenoridis.
A me nomen habet gens que tulit Iphianassan
Fœdantem Scythica sacra cruore Dea.*

X V.

*Inuentum lasciuia putor, Sybari, esse tuorum:
Fictilis aut st anno, aut Cyprio sim fusilis are.
V sibus humanis nil me magis utile, quamuis
Vilius haud quidquam, nec me despectius exstat.*

X V I.

*Vox mihi rauca aures radit, sum garrula lingua:
Vlua sub sterili mollia regna colo:
Vita' que vere nouo rediuiua recurrit in artus,
Candida ani, gracili cruribus, esca petor.*

X V I I.

*Haud temerè inuenias grauius quidquam, attamen una
Mobilitate viget: si vinclis exeat arctis,*

Labitur

Æ N I G M A T A.

*Labitur in partes mille, & reparatur in unum
Rursus: idem immutat species rerum atque colores.*

X V I I I.

*Dum iuuenilis adest vigor, est graue: mox' que senecta
Succedente volat leuiter sine prapete penna,
Et pretegit humum tenui sub polline tectam.*

X I X.

*Rubra mihi cutis est: latet intus vineus humor:
Os pro corde gero, semen at illud habet.*

X X.

*Vsus abest manuum; ducens pede stamina texo:
Aluus lanigera fertilitate scatet.
Cum pedicas muscis, scutulatum rete, faceffo,
Concedunt tramis serica fila meis.*

X X I.

*Zodiaci gemino munitum forcipe signum,
Pugnantem Alciden mordicus appetij.
Et testudineo gressu feror octipes: equor
Innato: sum foedum, luctiferum' que malum.*

X X I I.

*Calce coagmentor, quadrato marmore surgo:
Defendo nimbos, fulcio tecta domus:
E demas, Ida pastor, iudex' que Dearum,
Exitium Troia, clarus adulter ero.
Tollito P, curnu ferio, ruo moenia, calum
Orno, Helles vector, victima grata sacris.*

*Ibidis inuentum Pharia, ventris' que morantem
Immisso rostro depleo proluuiem.*

*Me vigil Hesperia serpens custodit ore:
De fuluo color insignis, nomen' que metallo
Fluxit: natura est dispar, cui viscera frigent,
Exteriora calent: gratóque embammate mensis
Expetitur succus, conditur pyxide corpus.*

*Malleus illisu insultat mihi; mox ego motum
Aëra percello, & patulas dilabor ad aures:
Clepsydra meliùs properantes metior horas:
Cogo hominum cœtus, tonitrus fugo, tempora signo.*

*Ex ossis, pedibus cassus, non horreo spinis,
Próque oculis implent cornua bina vicem.
Ex sanguis, quaqua incedo tractu illino mucum.
Latifer est mihi sal hostis & exitium.*

*Corniger, ac timidus, pedibus' que fugacibus Euro
Ocyor; at furias mí citat alma Venus.
Lassus, aqua vires reparo: Spadix' que colore,
Cornicis supero secula longa quater.*

*Libertatem olim dederam, nunc arceo frigus:
Materies fuerant pili, nunc lanæa fila;*

Æ N I G M A T A.

Aut etiam trama, Seres quas arbore pectunt.

XXIX.

*Filia pinifera silvæ, lenis innatat æquor,
 Aluo grande tamen per mare vectat onus:
 Linigeroque sinu ventis famulatur, & iras
 Neptuni ridens humida regna secat.*

XXX.

*Anser, apis, vitulus, rerum potiuntur, & orbis
 Tergeminum brutum frena superba regit:
 Res similis monstri, condigna interprete, qualis
 Thebigenæ nodos solvere Sphingis amet:
 Membranam vitulus præbet, calamosque canorus
 Anser, apes stipant cerea dona vagæ:
 Fasque nefasque tria hæc obeunt, dum tergora chartæ
 Penna arat, obstringit cera notata fidem:
 His humana tribus diuinæque iura reguntur,
 Omnèque momentum hoc cardine terna trahunt.*

XXXI.

*Sectilis in tennes membranas candida lamna,
 Conflata ex atomis, quos lintea fragmina reddunt
 Diffusa in limpham, exilis quos ficina cogit:
 Inde coactilibus stipor; mox arida sole,
 Præbeo me calami diffissa cuspide arandam.*

XXXII.

*Metior, ingredior: tendoque & carbasa laxo:
 Nec moduli, aut versus me sine stare queunt.*

XXXIII.

H A D R. I V N I I

XXXIII.

*Glabra foris, pilosa intus, specie' que globosa,
 Exsilio, quanquam mi pedis vsus abest:
 Aëreas que carens pennis volitabo per auras:
 Et vires crebro pulsa resumo nouas.*

XXXIII.

*Est mihi de sero deductum vespere nomen:
 Ala mihi cutea est, plumá que mollis abest.
 Sola auium pario, soli vbera lacte tumescunt:
 Aspera sunt soli dentibus ora mihi.*

XXXV.

*Buxea materies, numeroso' que ordine dentis
 Distincta, implexam diuido cesariem.*

XXXVI.

*An grauius quidquam est, vel durius? attamen ignis
 Hinc saluunt scatebræ, fonticulí que leuis.*

XXXVII.

*Primum albus pallor, ruber hinc cruor inficit ora,
 Mox succum euinco, sepia pulla, tuum.
 Vltimus erumpo; aëst inter matureo primos:
 Est genitrix sapiens, nomine stulta tamen.
 Assyrios iuuenum monumento testor amores:
 Vinosi laticis rore placere queo.*

XXXVIII.

*Corporea languent vires, rimis' que fathiscunt
 Arua, agrum nostra vi rotat ora pecus.
 Relligione pia coluit Pelusia tellus,*

Nostra

ÆNIGMATA.

*Nostra fides cunctis obsequium' que placet.
Nos tamen infamat tumulo Priameia coniux,
Atque incesta Helene nomine abusa meo.*

XXXIX.

*Rerum oculus cunctis, candens saxum esse putabar
Nonnullis, discus'ue, aut lucida lamina (tanta
De me pugna Sophos exercuit) huic pede maior
Non videor; telluri alius me exæquat inertī.
Attamen vnus ego lustro, gigno, excoquo cuncta.*

XI.

*Stuppa medulla mihi; labor ast apīs ingeniosæ
Scapus mihi est: ab igne flammam mutuor.*

XLI.

*Olim dedi, quo tunc carebam, munere;
Datum tamen, possideo nunc, atque id colo.
O si diem illum Iupiter bonus vehat,
Quo non haberem, quod darem alteri tamen.*

XLII.

*Est, cuius cunctis æqua est data copia: cuius
Ex æquo egemus infimi atque maximi.
Quid, quod idem nimium huic, aut parcè suppetit illi,
Vt quisque rectè secius'ue eo utitur?*

XLIII.

*Sum Terræ soboles: radiati Solis imago
Forma' que: libratam geminus me sustinet axis:
Attenuor, tenuoque simul; celeri que rotatu
Perpluor impulsa, & vires adspergine sumo.*

HADR. IUNII ÆNIG.

*Omnia foecundans, elementum ab summo; vomóque
In mediis (dictu mirabile) fluctibus ignem.*

*Quin nuda omnigenis occurso durior armis,
Obiectos' que domo lacera cute certius hostes.*

Quid, quòd & arcessor, quamuis innoxia, cadis?

XLIIII.

*Carnea sulcetur si glebula corneo aratro,
Non mel dulce dabit, sed feret acre piper.*

ALITER.

*Agrum caueto carneum ne vomere
Arare pergas corneo: pro mellea
Semente, mox reponet vrens tibi piper.
Cupido eandem dulcamarus vim tenet,
Pro melle felleum propinans poculum.
Fœdare strictis unguibus cutim caue,
Assiduus est Pruriginis comes Dolor.*

γλυκυπικρός.

FINIS.

SVMMA PRIVILEGII.

PHILIPPI Regis Hisp. &c. Ducis Brab. &c. Priuilegiis cautum est, ne quis ante sexennium citra Christophori Plantini voluntatem, Emblemata & Ænigmata ab Hadr. Iunio Medico conscripta imprimat, aut alibi impressa importet, venaliaue habeat, intra omnes ditionis eius fines. qui secus faxit; confiscationis librorum, & pœna fisco Regio exsoluenda, multabitur: vt latius patet in ipsis diplomatis; quorū alterum datum Bruxellæ: Anno, M. D. L X V. v i. Ianuar. Subsig.

De la Torre

Alterum verò x i i. Martij. Subsig.

De Perre.

SVMMA PRIVIL. IMPERATOR.

MAXIMILIANI II. Romanorū Imperatoris semper Augusti publico edicto cautum & sancitum est, nequis cuiuscunque status, gradus, ordinis, aut conditionis fuerit, quacumque sacri Romani Imperij & ditionis eius fines patent, quacumque probatorum auctorum opera, quotquot vel hactenus nondum impressa, vel ab alijs quidem impressa, nouis autem deinceps scholijs, annotationibus, aut commentarijs aucta & illustrata Christophorus Plantinus ciuis & typographus Antuerpiensis primus typis proce-derit, intra proximum sexennium à prima cuiusque operis aut voluminis editione, villo pacto eiusdem vel diuersi characteris forma excudat, aut excusa ab alijs intra eiusdem Maximiliani & Imperij fines vendenda importet, seu quouis modo distrahat manifestè vel occultè sub pœna decem Marcharum auri puri, quarum dimidia fisco Imperiali fraudis vindici, residua verò pars pre-nominato Plantino cedat, præter librorum ad imitationem impressorum amissionem: quos idem Plantinus vbicūque locorum nactus fuerit per se, vel suos, adiumento Magistratus loci, vel ci-stra, propria auctoritate sibi vindicare, inque suam potestatem redigere poterit. In cuius rei fidem edicto manu subscripsit & sigil-lum apponi iussit Cæsarea Maiestas. Datum in ciuitate Viennæ Austriae, die vigesima prima mensis Februarij, Anno Domini mil-lesimo quingentesimo sexagesimo quinto: Subsign.

Maximilianus

Ad mandatum sacræ

Cæs. M. proprium.

Haller

